

Strama-kontaktläkare på vårdcentral – vad gör jag i praktiken?

2026-03-03

Strama Västra Götaland

Agenda

09.00-10.00 Presentation av kontaktläkaruppdraget och statistik

10.00-10.15 Fika

10.15-12.15 Gruppövning inklusive bensträckare

12.15-13.00 Lunch: Vegetarisk sallad

13.00-14.00 Workshop inklusive mentimeterfrågor

14.00-14.15 Fika

14.15-15.30 Workshop forts. Summering.

Strama Västra Götaland 2026

Maria Hess-Wargbaner

Karin Rystedt

Susanna Petrén

Ann Gisaeus

Tinna Åhrén

Gunnar Jacobsson

Denny Björk

Annika Edholm

Summa: 3,5 tjänst

Strama – Samverkan mot antibiotikaresistens.
Patientens rätt till bästa infektionsbehandling i en
sjukvård som motverkar antibiotikaresistens

1,8 miljoner invånare
49 kommuner
214 vårdcentraler
6 sjukhus

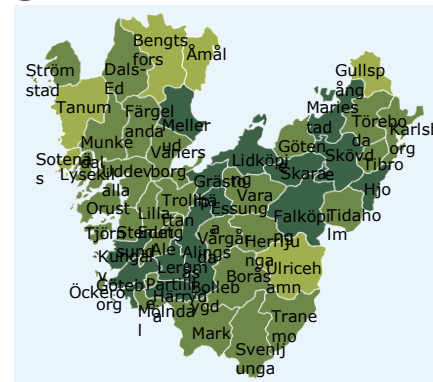

Vem är din vårdcentralers kontaktperson?

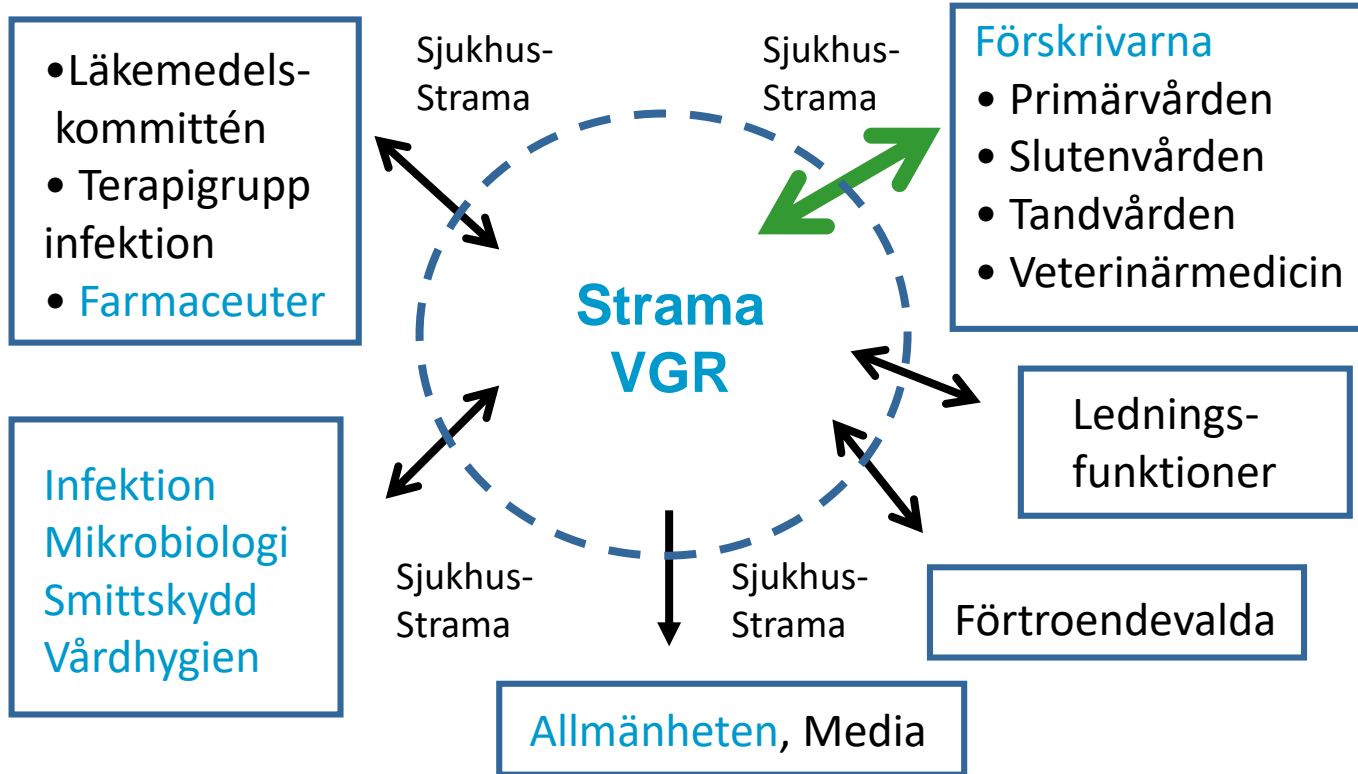
Maria: FyrBoDal och del av Södra Bohuslän (Lilla Edet, Stenungsund, Tjörn)

Susanna: Göteborg centrum, öster, väster, Hisingen, del av Södra Bohuslän (Ale, Kungälv, Mölndal, Öckerö)

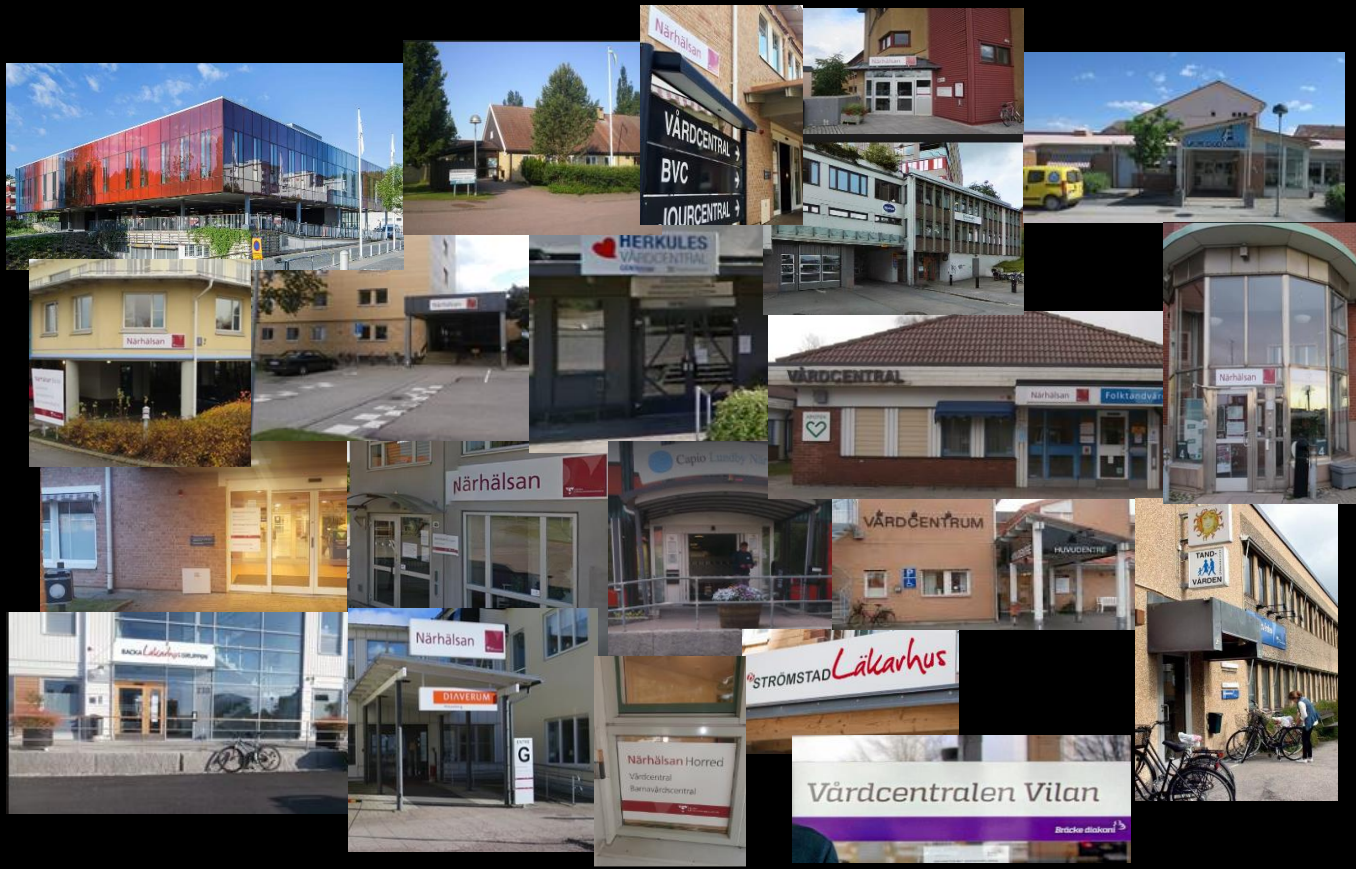
Karin: Skaraborg, Södra Älvsborg, del av Södra Bohuslän (Partille, Härryda)

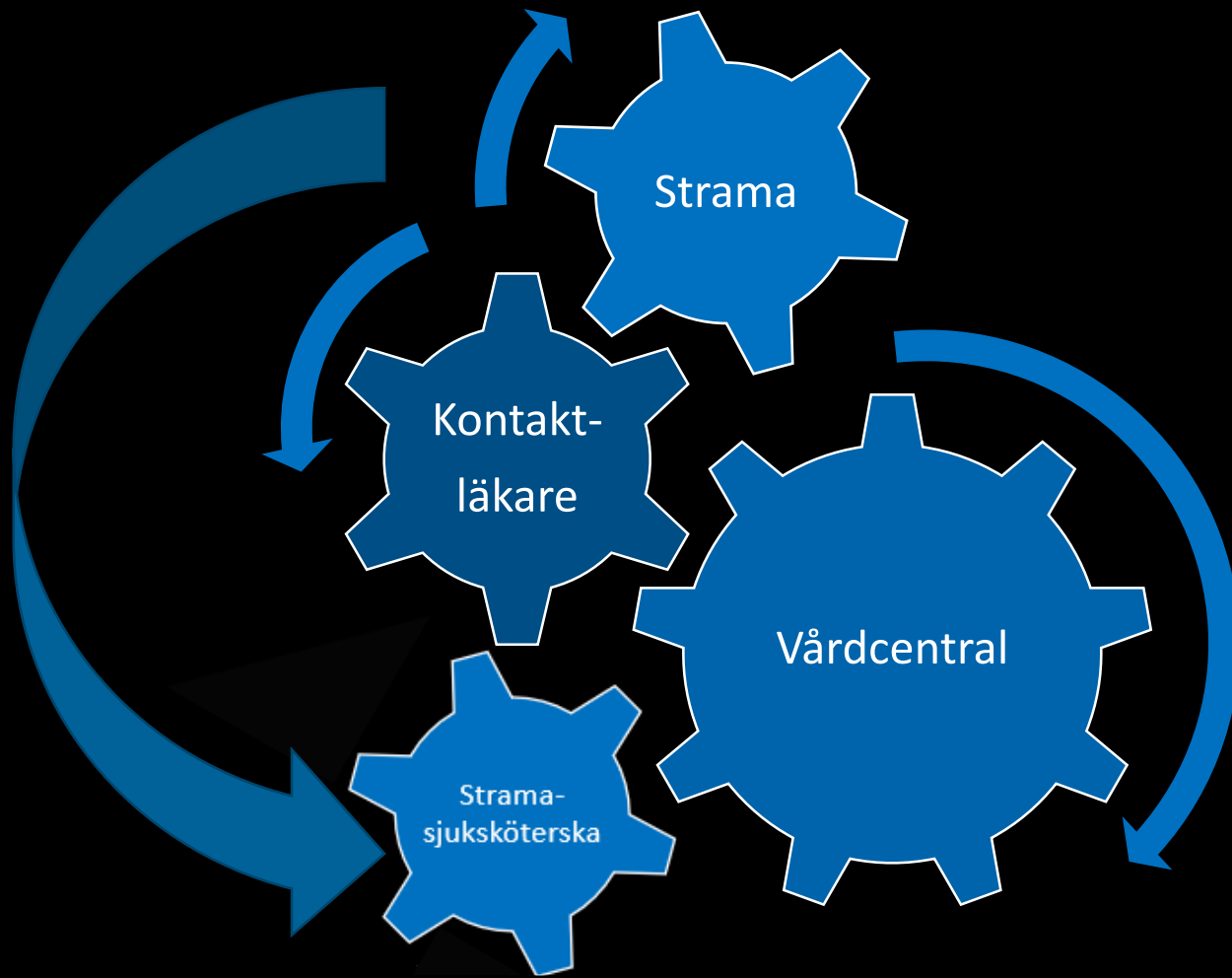

Strama Västra Götaland - "nätverk"

214 vårdcentraler i Västra Götaland

Introduktion till Strama Västra Götalands kontaktläkaruppdrag 2024-03-05

Välkommen som kontaktläkare till Strama! Vi ser fram emot ett gott samarbete!

Uppdraget innebär i korthet att fungera som Stramas förlängda arm på vårdcentralen. Du kommer att få regelbundna utskick per mejl från oss med förskrivarstatistik och information om pågående och planerade aktiviteter. Samma utskick går även till verksamhetschefen och till Strama-sjuksköterskan, om din vårdcentral har en Strama-sjuksköterska, och avsikten är att informationen ska spridas till personalen på vårdcentralen.

Kontaktläkarens uppgifter sammanfattar vi så här:

Sprida information om behandlingsriktlinjer för infektioner i öppen vård till all vårdpersonal inklusive tillfälligt anställda läkare och sjuksköterskor på vårdcentralen. Behandlingsriktlinjerna hittar du i [Sagnbåshäftet](#). Se till att häftet i pappers- eller digital form finns lättillgängligt för all personal. För den som vill fördjupa sig ytterligare finns de utförliga behandlingsriktlinjerna på [Läkemedelsverkets hemsida](#).

Ha kännedom om aktuellt antibiotikaresistensläge för våra vanligaste patogener. Information om aktuellt resistensläge för våra vanligaste antibiotika-bakteriekombinationer, t.ex. E. coli och urinvägsantibiotika, S. aureus och hud- och mjukdelsantibiotika och pneumokocker och luftvägsantibiotika, kan du hitta i Folkhälsomyndighetens och Statens veterinärmedicinska anstalts årliga publikation [Swedres-Svarm](#).

Följ förskrivning av antibiotika inom enheten och informera om den på vårdcentralen. Statistik skickas ut varje kvartal utifrån olika aspekter, d.v.s. totalförskrivning och hur den förändrats över tid, vårdcentralens antibiotikaprofil (fördelning mellan antibiotikasubstanser) och vissa diagnoskopplade data. Stöd för hur du tolkar dessa data finns i vår manual [Säker i statistiken](#). Dessutom kan förskrivningen följas via vårdcentralens utfall för infektionsindikatorerna i Primärvårdskvalitet i MedRava, se manual [Primärvårdskvalitet 2024 anvisningar](#). Vi anordnar varje år både bas- och fortsättningsutbildning om hur man får fram och tolkar förskrivarstatistiken med fokus på infektionsindikatorerna i Primärvårdskvalitet.

Identifiera rutiner som kan bidra till onödig förskrivning och smittspridning samt medverka till att dessa rutiner förändras i samarbete med verksamhetschefen. Vi har samlat citat och slutsatser från Stramas självdeklarationer genom åren i [Tips-listan Stramas självdeklaration](#). Där finns många värdefulla råd från olika vårdcentraler om Stramarbete och hur förändrade rutiner på enheten kan medföra förbättringar. [Rapporterna](#) från tidigare års självdeklarationer finns också tillgängliga på vår hemsida.

Introduktion till kontaktläkaruppdraget

Kontaktläkarens uppgifter

- Sprida information om behandlingsriktlinjerna

CALLER FRÅN 2023-10-24

Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård

- Tecken på allvarig infektion hos vuxna och barn
- Akut mediaotit
- Rinosinuit
- Faryngotonsillit
- Akut bronkit och pneumoni
- Akut exacerbation av KOL
- Urinvägsinfektioner
- Hud- och mjukdelsinfektioner
- Sexuellt överförbara bakteriella infektioner

Detta är en digital version av Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård. Den senaste uppdateringen gjordes 2023-10-24. Om du har en papperstext kan den skilja sig något från denna digitala version.

 Hälsövernämnden LÄKEMEDELSVERKET strama

Var finns behandlingsriktlinjerna?

LÄKEMEDELVERKET
SWEDISH MEDICAL PRODUCTS AGENCY

Lättläst

Vi arbetar för folk- och djurhälsan

[Start](#) / [Behandling och förskrivning](#) / [Behandlingsrekommendationer](#) / [Sök behandlingsrekommendation](#)

Filtrera

Ange sökord

Kategorier

- Läkemedel för djur (11)
- Läkemedel för människa (48)
 - Barn och ungdomar (39)
 - Vuxna (41)

Status

- Aktuell (53)
- Under översyn (4)

Sök behandlingsrekommendationer

Läkemedelsverkets behandlingsrekommendationer är avsedda som kunskapsstöd och vägledning till hur läkemedel bör användas i den kliniska vardagen och riktar sig främst till hälso- och sjukvården och djursjukvården.

Visar 10 av 59 **behandlingsrekommendationer**

[RSS](#) Sortera efter: **Relevans**

Antibiotika till gravida och ammande - behandlingsrekommendation >

Publicerades: 20 september 2023
Kategori: Läkemedel för människa / Vuxna
Status: Aktuell

CALLER FRÅN 2023-10-24

Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård

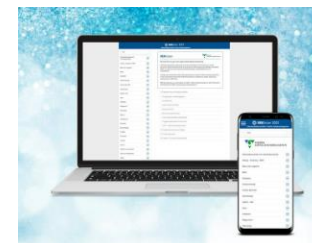
- Tecken på allvarlig infektion hos vuxna och barn
- Akut mediaotit
- Rinosinuit
- Faryngotonsillit
- Akut bronkit och pneumoni
- Akut exacerbation av KOL
- Urinvägsinfektioner
- Hud- och mjukdelinfektioner
- Sexuellt överförbara bakteriella infektioner

Detta är en digital version av behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård. Den senaste uppdateringen gäller 2023-10-24. Om du har en apparet som kan skicka sig något från denna digitala version.

Appen Strama Nationell finns även som [webbsida](#)

REKlistan

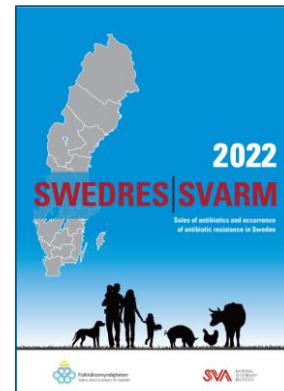
Kontaktläkarens uppgifter

- Sprida information om behandlingsriktlinjerna
- Följa VC:s antibiotikaförskrivning **INFO!**
 - Utskick
 - Primärvårdskvalitet
- Stramas självdeklaration
- Identifiera rutiner som kan bidra till onödig förskrivning och smittspridning och medverka till förändring. Tips-listan!

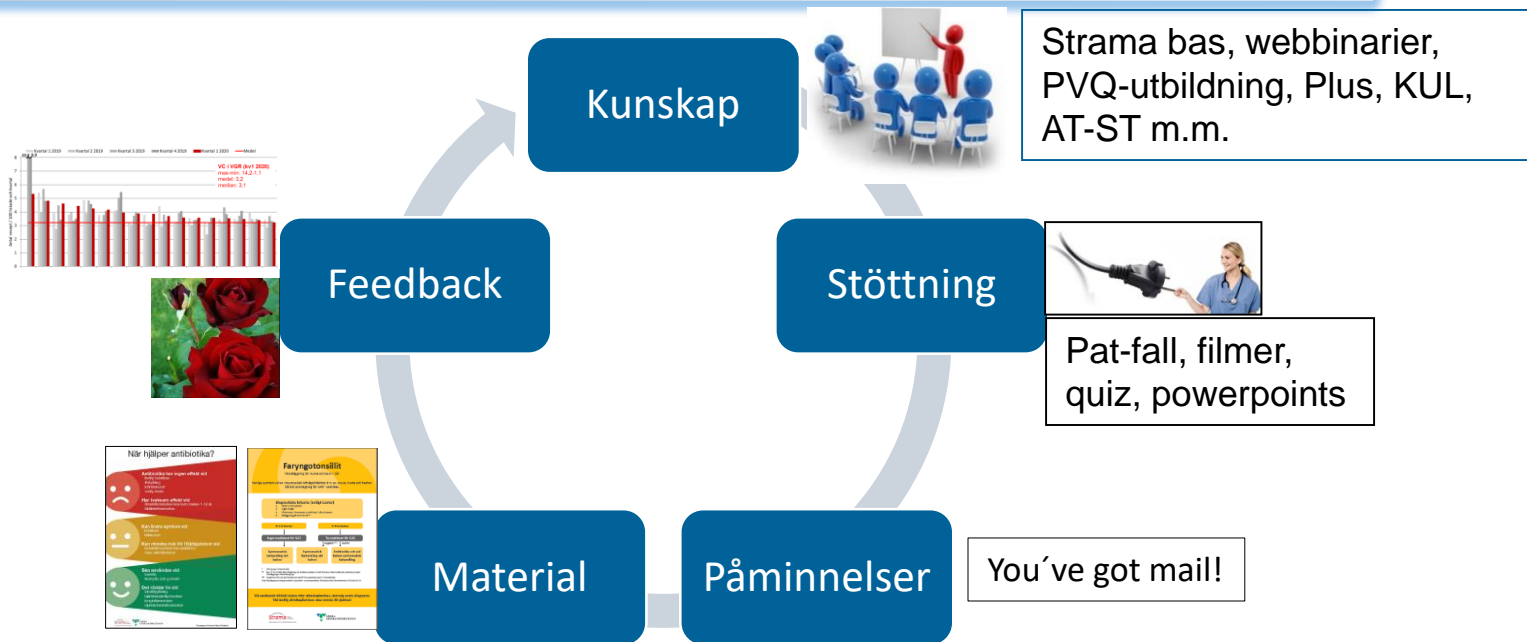

Kontaktläkarens uppgifter

- Delta i Stramas möten
 - Stramadag för primärvård
 - Lunchwebbinarier
 - Workshops
- Ha kännedom om aktuellt antibiotikaresistensläge för våra vanligaste patogener – Swedres-Swarm
- Ta stöd av Strama VG

Strama måste facilitera den lokala processen!

Det handlar inte bara om doktorer utan ALL personal, även chefer!

Stramas basutbildningar

Trygg i triagering och telefon
med Strama

Bli en antibiotikasmart doktor!

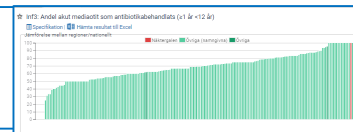
Strama-smart sjuksköterska i
primärvård

Strama-kontaktläkare på vård-
central – vad gör jag i praktiken?

Primärvårdskvalitet med Strama

Stramas utbildningar

Strama-uppdatera dig digitalt!

Kvällsutbildning för
bemanningsläkare

Stramabesök på vårdcentral

Gärna utvecklingsdag!

Stramas lunchwebbinarier

12.30 – 12.55

3 gånger/termin

Digital kort-Strama för VC

Tonsillit Rinosinuit

Luftvägsinfektion Cystit

m.m.

Stramas självdeklaration 2026

A. Orienterande del

B. Fokusområde/n

Kartläggning av enhetens och de enskilda förskrivarnas följsamhet till behandlingsriktlinjerna

- A1. Strama quiz 2026
- A2. Reflektion över enhetens antibiotikaförskrivning
- A3. Reflektion över individuell antibiotikaförskrivning
- A4: Utvärdering av resultatet av förra årets fokusområde/n

Välj fokusområde/n utifrån slutsatserna efter genomförd A-del.

- B1. Diskutera patientfall
- B2. Genomför intern undervisning

A. Orienterande del (A1-A4)

A1. Strama quiz 2026

A2. Reflektion över enhetens antibiotikaförskrivning

- A2a. Totalförskrivning jämfört med övriga vårdcentraler
- A2b: Diagnoskopplade data
- A2c: Antibiotikaprofil

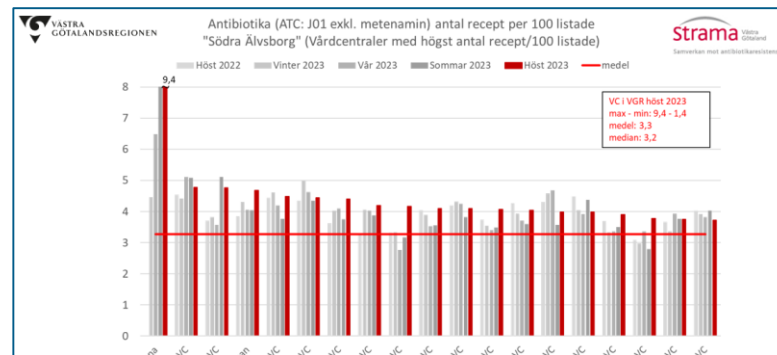
A3. Individuell förskrivning

A4. Utvärdering av resultatet av förra årets fokusområde/n

A2a. Totalförskrivning jämfört med övriga VC

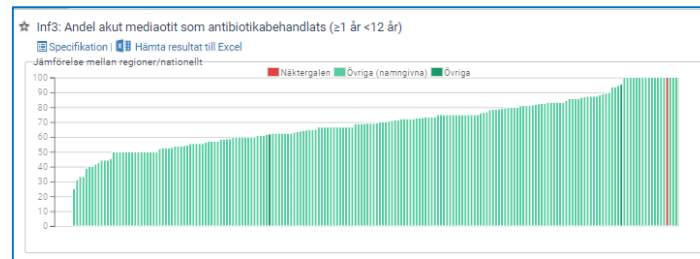
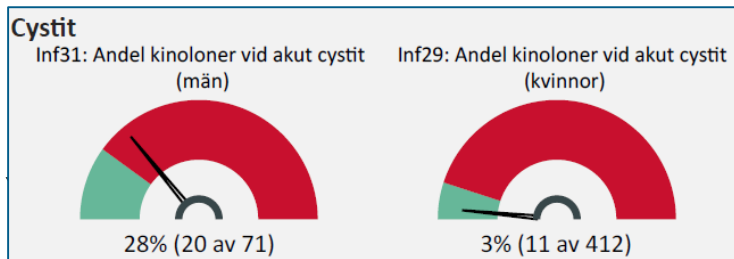
Strama VG:s statistikutskick

4 ggr/år, varje årstid

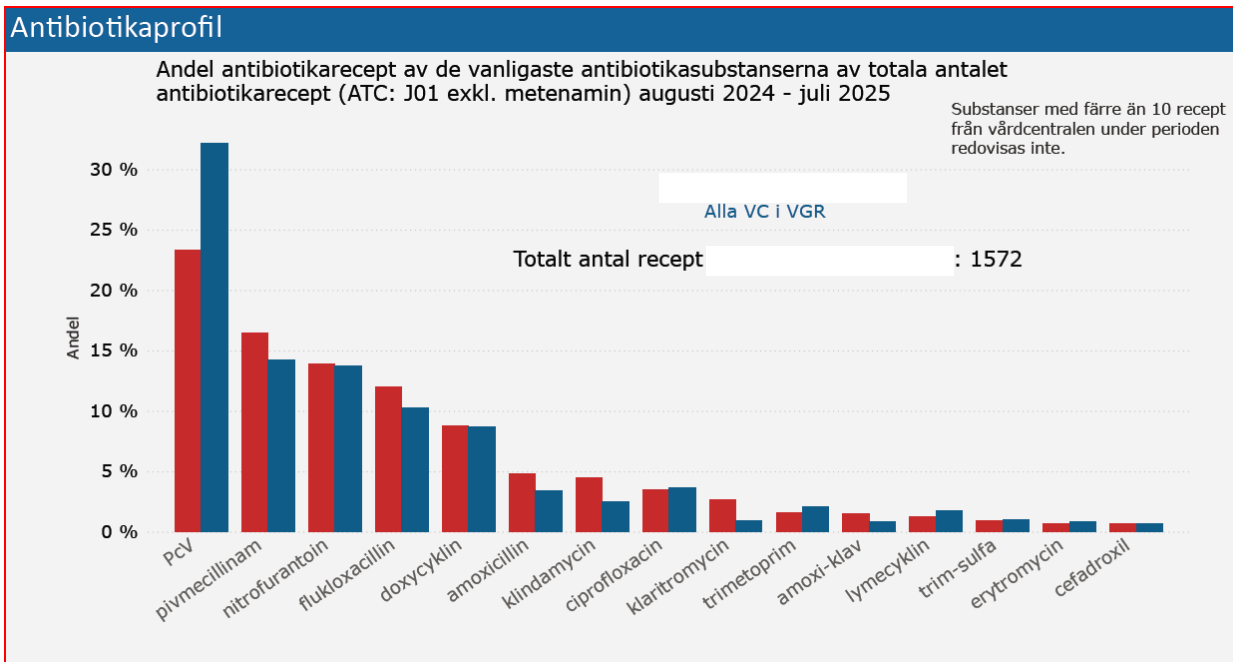
A2b: Diagnoskopplade data

Strama VG:s utskick (unik fil för din VC) och/eller Primärvårdskvalitet

A2c. Antibiotikaprofil

Strama VG:s utskick (unik fil för din VC)

Instruktioner självdeklaration 2025

Här hittar du instruktioner och manualer för Stramas självdeklaration 2025.

[Instruktioner för Stramas självdeklaration 2025](#)

[Manual Stramas självdeklaration 2025](#)

[Säker i statistiken 2025](#)

[Primärvårdskvalitet 2025 anvisningar](#)

[Individuell antibiotikastatistik från MedRave inklusive tonsillitmodulen](#)

[Hämta individuella förskrivardata från E-hälsomyndigheten](#)

A4: Utvärdering av förra årets fokusområde

- Hur har det gått?
- Kan ni utvärdera med individuella förskrivardata?
- Finns det andra mätbara resultat?
- Om mätmetod saknas: Gör en öppen, gemensam reflektion över det upplevda resultatet.

Slutsatser efter A-delen

Utifrån slutsatserna på RM efter genomförda A-moment, beskriv vilket/vilka fokusområde/n ni har valt att ägna er åt i B-delen och varför ni har valt detta/dessa områden i år.

B. Fokusområde/n (B1-B2)

B1. Patientfall 1

- Minst ett fall, ni får ta fler förstås, ta gärna med ssk

B2. Intern undervisning

Rinosinut fallbeskrivning
2021-03-18

Mikaela 44 år insjuknade för knaggt två veckor sen med snuva, nysningar och efter ett par dagar fröskölna över kinder och pannan. Hon tog ett PCR-prov där och det var negativt. Hon söker nu i doktornens ÖB besöksrum om vilka besökare ett vilken är av betyd. Ständ av riktigt smittskydd och klar när hon har fått smittskyddslinje smittskyddslinje. Svarar är på god och reser till i Sverige är Mikaela fria, ska rika och medför. Inga allergier. Hon har inte 12 dagar.

Frågor

1. Är det anatomiska uppgifter som saknas?
2. Vilka undersökningar inklusive status bör göras?
3. Är C/SP till hjälp i diagnosen?
4. Har det någon betydelse att vätskan ökar när hon klipper sig framåt?
5. Vilken diagnos stämmer bäst överens med den kliniska bilden: akut, positivt rinosinut eller akut bakterier rinosinut? Hur skiljer man sig?
6. Skulle Mikaela bli frik fortare om hon fick antibiotika?
7. Vad kan vi rekommendera som symptomlindrande behandling?
8. Mikaela undrar hur länge hon kommer att ha besvär. Vad svarar du?
9. Vad ska förordas att hon kontaktar vård igen?
10. När föreligger det indikation för antibiotika vid rinosinut? Vilket profylaktiskt rekommenderas till?

Minifall Akut tonsillit 1 a-c
2017-05-16, reviderat 2021-02-03

Om ni har valt Minifall Akut tonsillit som del av ert utbildningsarbete, ska ni diskutera alla delar för korta journalanteckningar (ca 1-2) för diagnosen akuta? (Elevkommande del: Var användning och behandling adekvat? Hur riktiga tips? Är det uppgifter som saknas? Covid-19 är inte aktuell i dessa fall.

Minifall akut tonsillit 1 a
Oliver 7 år

ANTECKNING

Kontakthp Mottagningsenhet öppenvård
Kontaktsjuk Hälsoen

ANAMNES

Aktuell Hälsoen, snuva, febra och temp kring 38 grader sedan två dagar tillbaka. Kan äta och dricka. Ingen smärtrelaterad konstighet.

STATUS

Abstraktion Temp 39,0 °C men relativt opärlat av detta.
Körkraft och svag. Rastade tillstånd med febriggen. Ingen övermjätning.
Larynx Svag övre och nedre larynx. Ingen tonsillit.
Hjärta U.S.
Lunger Sekretöslut som flyttar sig i lungt inga rassel eller rassel. Normal andningsfrekvens.

REKOMMEND/ Tonsillitstatus. Steg-a positivt. Receipt på Piv + i 10 dagar.
Skilj
DIAGNOS ENL ICD-10 J03.0 Streptokoktonillit

B1. Patientfall

17 fallbeskrivningar

[Rinosinuit fallbeskrivning](#)
2021-03-18

Mikaela 44 år insjuknade för knappt två veckor sen med snuva, nästäppa och lättare hosta och fick efter ett par dagar tryckkänsla över kinder och panna. Hon tog ett PCR-prov för SARS-CoV-2 efter tre dagar och det var negativt. Hon söker nu vårdcentralen då besvären inte vill ge med sig. Hon beskriver att värken är av lindrig, ibland av måttlig intensitet och ökar när hon böjer sig framåt. Hon har tagit analgetika några enstaka gånger. Snuvan är gul-grön och tempen ligger på 37,3°- 37,8°. I övrigt är Mikaela frisk, icke-rökare och medicinfri. Inga allergier. Hon har tagit avsvällande nässpray i 12 dagar.

Frågor

1. Är det anamnestiska uppgifter som saknas?
2. Vilka undersökningar inklusive status bör göras?
3. Är CRP till hjälp i diagnostiken?
4. Har det någon betydelse att värken ökar när hon böjer sig framåt?
5. Vilken diagnos stämmer bäst överens med den kliniska bilden: akut viral rinosinuit, akut postviral rinosinuit eller akut bakteriell rinosinuit? Hur skiljer man mellan dessa tillstånd?
6. Skulle Mikaela bli frisk fortare om hon fick antibiotika?
7. Vad kan vi rekommendera som symtomlindrande behandling?
8. Mikaela undrar hur länge hon kommer att ha besvär. Vad svarar du på?
9. Vad ska föranleda att hon kontaktar vården igen?
10. När föreligger det indikation för antibiotika vid rinosinuit? Vilket preparat, dos och behandlingstid rekommenderas då?

20 minifall (+1)

Minifall Akut tonsillit 1 a-c
2017-05-16, reviderat 2021-02-03

Om ni har valt Minifall Akut tonsillit som del av ert självdeklarationsarbete, ska ni diskutera alla de tre korta journalanteckningarna (1a-c). Är diagnosen adekvat? I förekommande fall: Var provtagning och behandling adekvat? Har riktlinjerna följts? Är det uppgifter som saknas? Covid-19 är inte aktuellt i dessa fall.

Minifall akut tonsillit 1 a

Oliver 7 år

ANTECKNING

Kontakttyp Mottagningsbesök oplanerat
Kontaktsak Halsont

ANAMNES

Aktuellt Halsont, snuva, hosta och temp kring 39 grader sedan två dagar tillbaka. Kan äta och dricka. Ingen läkemedelsöverkänslighet.

STATUS

Allmäntillstånd Temp 39,0 °C men relativt opåverkad av detta.
Munhåla och svalg Rodnade tonsiller med beläggningar. Ingen överskjutning.
Lymfkörtlar Små 6mmade adeniter käkviklarna bilateralt.
Hjärta U.a.
Lungor Sekretbiljud som flyttar sig. I övrigt inga rassel eller ronki. Normal andningsfrekvens.

BEDÖMNING/ ÅTGÄRD Tonsillitstatus. Strep-A positivt. Recept på Pcv x 3 i 10 dagar.

DIAGNOS ENL ICD-10 J03.0 Streptokocktonsillit

B. Fokusområde/n (B1-B2)

B1. Patientfall 1

- Minst ett fall, ni får ta fler förstås, ta gärna med ssk

B2. Intern undervisning

- Presentationer, filmer, webinarier, SBU trh-bilder, webb-utbildningarna Antibiotikasmart och/eller Sårsmart
- Minst 5 deltagare: helst all personal/läk/ssk/BVC-personal/personal på SÄBO
- Kontaktläkaren och/eller Strama-sjuksköterskan kan hålla i utbildningen

B2. Intern undervisning

Antibiotikasmart, Sårsmart

Presentationer med handledarmanual 10 olika

Filmer 9 olika

Inspelade webinarier 20 olika

SBU trh-bilder

Akut mediaotit

Senast uppdaterad 2025-01-10
Strama Västra Götaland

2019-03-20, uppdaterad senast 2025-01-10
här powerpointpresentationen kan användas vid fortbildning av centralens personal. Anteckningarna under bilderna är ett stöd en som håller i presentationen, exempelvis Stramas öktikläkare. Presentationen handlar om akut mediaotit.

Hud- och mjukdelsinfektioner
Erytema migrans - Impetigo - Erysipelas - Svåriläkta sår

1. Vilken diagnos ställer du?

- SOM
- Frisk trumhinna
- AOM
- Simplexotit

Webbinarie Divertikulit
2022-02-01

antibiotika
SMART

Sju typer av sår

Allmänt om sår	Trycksår	Venösa sår	Arteriella sår
Diabetessår	Tumörsår	Blandsår	Övriga sår

Slutsatser efter B-delen

- Sammanfatta diskussionerna i A- och B-delens moment och utvalt fokusområde/n. Hur går ni vidare? Hur kan ni följa upp vad de vidtagna åtgärderna ger för resultat, exempelvis till nästa års självdeklaration?
- Uppgifter om er; antal anställda doktorer av olika kategorier, antal som deltagit i RM, hur många läkare resp ssk som har behov av Strama-utbildning, hur lång tid kontaktläkaren fått avsatt för sitt arbete m.m.
- Önskemål till oss

Riktlinjer

- Beslutsstöd övervikt och obesitas
- Försäkringsmedicin
- Levnadsvanor
- Läkemedel
- Medicinska riktlinjer och rutiner
- Medicintekniska produkter
- Smittskydd Västra Götaland
- Strama Västra Götaland**
- För primärvård
- För sjukhusvård
- Informationsmaterial
- Självdeklaration 2026**
- Statistik
- Utbildning
- Kontakt
- Bristssituationer
- Strålsäkerhet
- Vaccinationer
- Vård av personer från Ukraina
- Vårdhandboken
- Vårdhygien i Västra Götaland

Strama Västra Götaland

Strama Västra Götaland är en del i det nationella Stramanätverket. Vi verkar för möjligheten till effektiv antibiotikaanvändning vid bakteriella infektioner hos människor och djur. På denna sida finns nyheter, utbildningar, informationsmaterial, statistik, kunskapsunderlag och kontaktpuppgifter till Strama Västra Götaland.

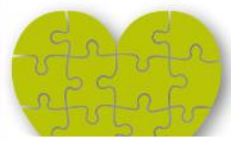
Antibiotikastatistik

245 uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare i Västra Götaland under de senaste 12 månaderna till och med januari 2026.

Strama-app

1 Strama-appen finns behandlingsrekommendationer för antibiotika. Appen finns att ladda ner i mobilen och som webbsida. Läs mer här.

Bristssituationer

Här finns länkar till mer information om alternativ vid bristssituationer av antibiotika

Regnbågshäftet

Ladda ner informationshäftet om behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvården. Den digitala versionen uppdaterades senast 2025-03-20.

Riktlinjer

- Beslutsstöd övervikt och obesitas
- Försäkringsmedicin
- Levnadsvanor
- Läkemedel
- Medicinska riktlinjer och rutiner
- Medicintekniska produkter
- Smittskydd Västra Götaland
- Strama Västra Götaland**
- För primärvård
- För sjukhusvård
- Informationsmaterial
- Självdeklaration 2026**
- Statistik
- Utbildning
- Kontakt
- Bristssituationer
- Strålsäkerhet
- Vaccinationer
- Vård av personer från Ukraina
- Vårdhandboken
- Vårdhygien i Västra Götaland

Självdeklaration 2026

Stramas självdeklaration för primärvård 2026 kommer inom kort finnas tillgänglig. Här finns även instruktioner och manualer för ifyllande av årets självdeklaration. Här hittar du även rapporter från tidigare års självdeklarationer och kontaktpuppgifter.

Till självdeklarationen

Webbenkäten öppnar inom kort. Deadline för Strama självdeklaration 2026 är den 16 oktober.

Instruktioner och manualer

Här finns instruktioner och manualer för hur du fyller i självdeklarationen.

Lunchwebbinarie om Stramas självdeklaration 2026-04-15

Här kommer inspelningen från webinariet om Strama självdeklaration 2026 och presentationsmaterialet att ligga.

Strama quiz

Här finns Strama quiz 2026 som du behöver för självdeklarationen 2026. Här hittar du även Strama quiz från 2015-2025.

Patientfall

Här hittar du minifall och fallbeskrivningar med tillhörande handledarmanual.

Presentationer, filmer och inspelade webinarier för intern undervisning

Här hittar du presentationer, filmer och inspelade webinarier som du som kontaktläkare kan använda för att öka Stramakunskaperna på din vårdcentral.

Instruktioner självdeklaration 2026

Här hittar du instruktioner och manualer för Stramas självdeklaration 2026.

[Instruktioner för Stramas självdeklaration 2026](#) 1

[Manual Stramas självdeklaration 2026](#) 2

[Säker i statistiken 2026](#)

[Primärvårdskvalitet 2026 anvisningar](#)

[Individuell antibiotikastatistik från MedRave inklusive tonsillitmodulen](#)

[Hämta individuella förskrivardata från E-hälsomyndigheten](#)

Riktlinjer

- Beslutsstöd överväkt och obesitas
- Försäkringsmedicin
- Levnadsvanor
- Läkemedel
- Medicinska riktlinjer och rutiner
- Medicintekniska produkter
- Smittskydd Västra Götaland
- Strama Västra Götaland**
- För primärvård
- För sjukhusvård
- Informationsmaterial
- Självdeklaration 2026**
- Statistik
- Utbildning
- Kontakt
- Bristssituationer
- Strålsäkerhet
- Vaccinationer
- Vård av personer från Ukraina
- Vårdhandboken
- Vårdhygien i Västra Götaland

Strama Västra Götaland

Strama Västra Götaland är en del i det nationella Stramanätverket. Vi verkar för möjligheten till effektiv antibiotikaanvändning vid bakteriella infektioner hos människor och djur. På denna sida finns nyheter, utbildningar, informationsmaterial, statistik, kunskapsunderlag och kontaktpuppgifter till Strama Västra Götaland.

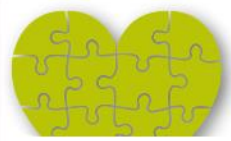
Antibiotikastatistik

245 uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare i Västra Götaland under de senaste 12 månaderna till och med januari 2026.

Strama-app

1 Strama-appen finns behandlingsrekommendationer för antibiotika. Appen finns att ladda ner i mobilen och som webbsida. Läs mer här.

Bristssituationer

Här finns länkar till mer information om alternativ vid bristssituationer av antibiotika

Regnbågshäftet

Ladda ner informationshäftet om behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvården. Den digitala versionen uppdaterades senast 2025-03-20.

Riktlinjer

- Beslutsstöd överväkt och obesitas
- Försäkringsmedicin
- Levnadsvanor
- Läkemedel
- Medicinska riktlinjer och rutiner
- Medicintekniska produkter
- Smittskydd Västra Götaland
- Strama Västra Götaland**
- För primärvård
- För sjukhusvård
- Informationsmaterial
- Självdeklaration 2026**
- Statistik
- Utbildning
- Kontakt
- Bristssituationer
- Strålsäkerhet
- Vaccinationer
- Vård av personer från Ukraina
- Vårdhandboken
- Vårdhygien i Västra Götaland

Självdeklaration 2026

Stramas självdeklaration för primärvård 2026 kommer inom kort finnas tillgänglig. Här finns även instruktioner och manualer för ifyllande av årets självdeklaration. Här hittar du även rapporter från tidigare års självdeklarationer och kontaktpuppgifter.

Till självdeklarationen

Webbenkäten öppnar inom kort. Deadline för Strama självdeklaration 2026 är den 16 oktober.

Instruktioner och manualer

Här finns instruktioner och manualer för hur du fyller i självdeklarationen.

Lunchwebbinarie om Stramas självdeklaration 2026-04-15

Här kommer inspelningen från webinariet om Strama självdeklaration 2026 och presentationsmaterialet att ligga.

Strama quiz

Här finns Strama quiz 2026 som du behöver för självdeklarationen 2026. Här hittar du även Strama quiz från 2015-2025.

Patientfall

Här hittar du minifall och fallbeskrivningar med tillhörande handledarmanual.

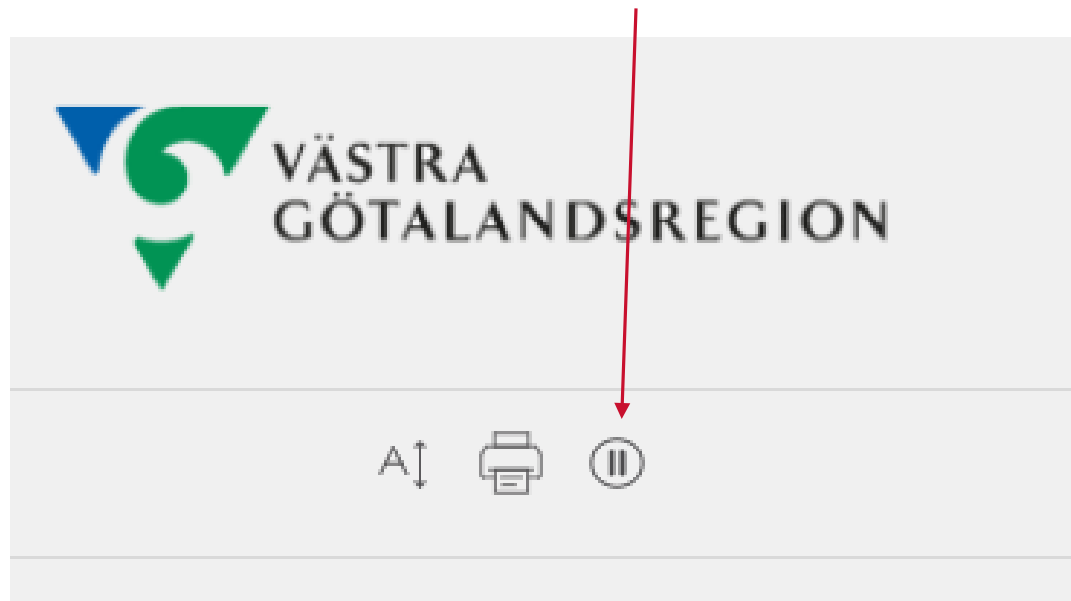

Presentationer, filmer och inspelade webinarier för intern undervisning

Här hittar du presentationer, filmer och inspelade webinarier som du som kontaktläkare kan använda för att öka Stramakunskaperna på din vårdcentral.

Webb-enkäten

Pausa-och spara-funktionen finns uppe till vänster.

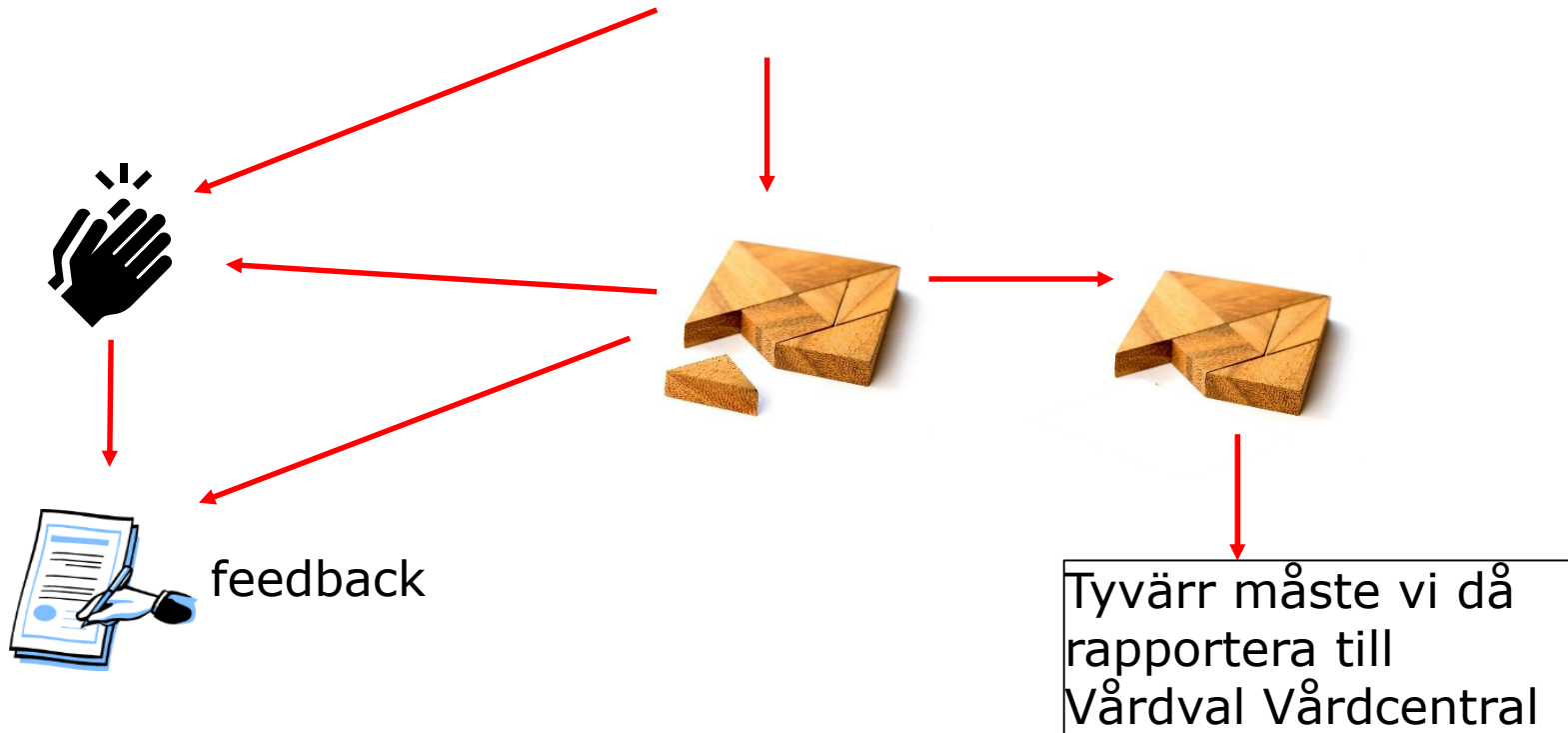

Deadline

16 oktober

2026

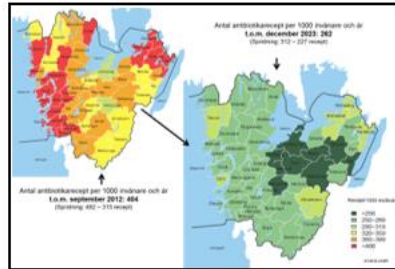
Vad händer sen? Vi bedömer

Stramainsatser inom primärvården 2023

Rapport över hur Västra Götaland har uppfyllt målet om en rationell antibiotikaanvändning i primärvården

Göteborg, 2024-03-04

Strama Västra Götaland
Avdelning patientsäkerhet och medicinsk krisberedskap
Koncernstab uppdrag och produktion av hälso- och sjukvård
Koncernkontoret
Västra Götalandsregionen

www.vgregion.se/strama
strama.vqr@vgregion.se

Sammanställningen finns på vår hemsida

Förbättringsförslag

Tipslistan från Stramas självdeklARATIONER

Tippslistan!

Rapporter tidigare års självdeklarerationer

[Tippslistan Stramas självdeklarerationer](#)

[Rapport Stramas självdeklareration 2023](#)

[Rapport Stramas självdeklareration 2022](#)

[Rapport Stramas självdeklareration 2021](#)

[Rapport Stramas självdeklareration 2020](#)

[Rapport Stramas självdeklareration 2019](#)

2024-02-09

[Tipps-listan från Stramas självdeklarerationer](#)
[Citat från vårdcentralernas slutsatser](#)

Utbilda varandra och särskilt sjuksköterskorna

Vi måste utbilda sjuksköterskorna som har ett stort ansvar vid rådgivning och bokning.

Det är extremt kul att undervisa mellanprofessionellt och det blir givande diskussioner eftersom man är bra på olika saker.

Ökad kunskap kan göra telefonrådgivning mer givande och mer njutbar för sjuksköterskan när det blir mer av ett pedagogiskt uppdrag och mindre av att enbart neka patienten en läkartid.

Vi har startat ett närmare samarbete mellan akutläkare och akutsköterska genom att sitta i samma rum. Detta har lett till bättre förberedelse av ärenden, renodling av patientärenden som ska till läkare samt ökat kunskapen hos sköterskan.

Vi har spridit våra Stramamöten till fler korta tillfällen, tåtare påminnelser ger förhoppningsvis bättre följsamhet. Vi har återkommande falldiskussioner (från Strama, Antibiotikasamt och egna).

Utifrån de synpunkter som framkom vid diskussionen borde följsamheten till gängse rekommendation vara relativt god. Förhoppningsvis fick de som eventuellt hade avvikande åsikt, men inte luftat denna, en tankeställare.

Vi har i teorin och enligt fallbeskrivningen varit överens om hur man ska behandla en tonsill men i praktiken visar ju siffrorna annat. Vi specialister måste arbeta aktivt med att ändra våra gamla vanor och uppdatera vår attityd kring ab-förskrivning.

Avsätta mer tid för kontaktläkaren att arbeta med frågorna.

Gemensam utbildning/handledning angående handläggning av infekterade bensår på VC för all personal.

Sjuksköterskorna på SÄBO inbjuds till möte för ökad samsyn. Kontaktläkaren har varit på APT på SÄBO för utbildning om ABU/LVI äldre och bensår. Urinstickor och urinodlingar på SÄBO tas endast efter läkarordination.

Utan stringens går det att röra till borreliaområdet ordentligt!
Avdramatisera mycoplasma! Den är oftast självläkande.

Om vi ökar kunskapen om vilka symtom som indikerar allvarlig pc-allergi kan vi börja utföra fler antibiotikaprovokationer med pc på vårdcentralen.

Vi diskuterade att man INTE behöver premedicinera med antibiotika inför operation av nageltrång.

Antibiotikastatistik –region, kommun

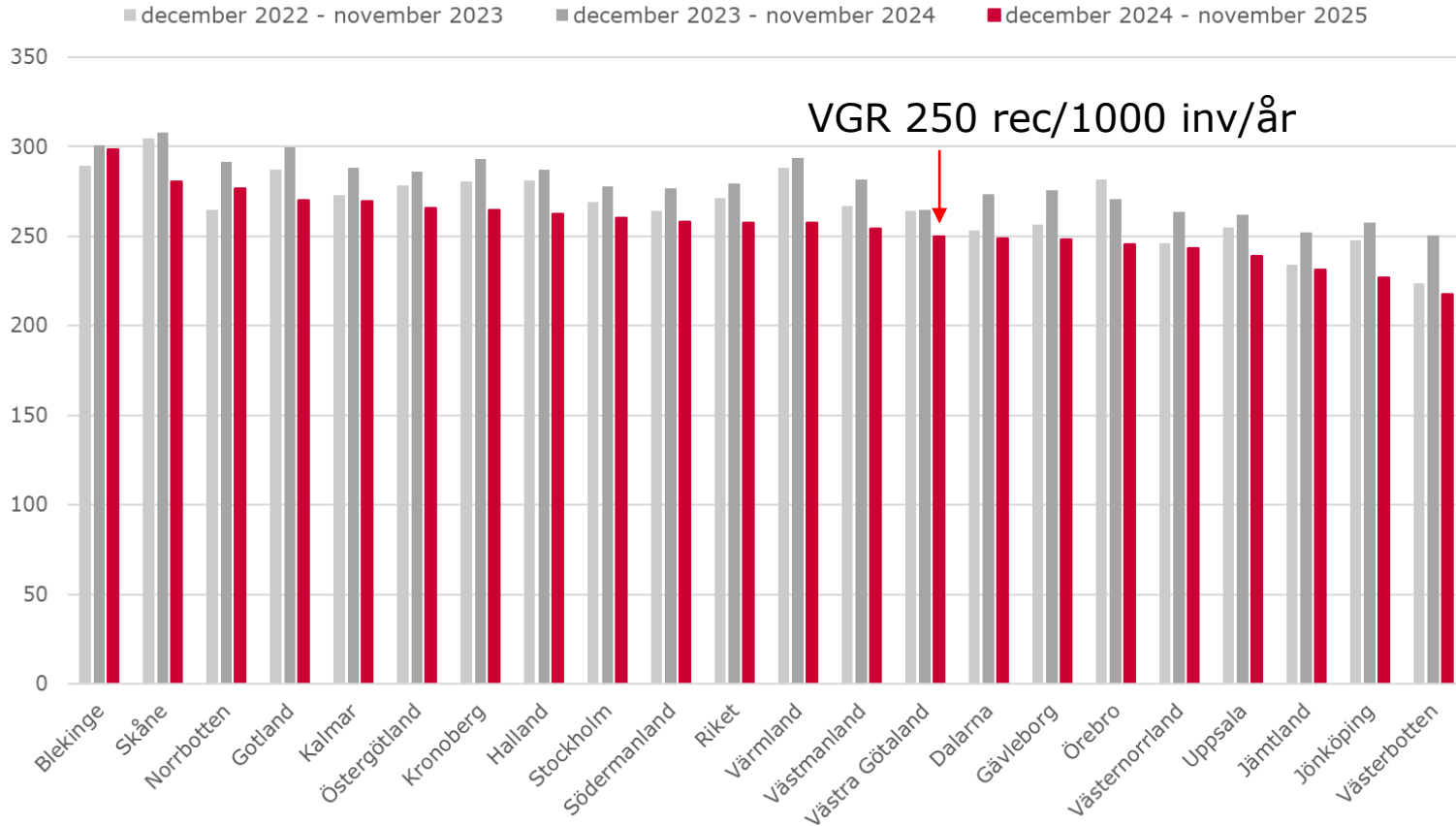
Förskrivning till invånare i VGR (uthämtade recept/1000 invånare)

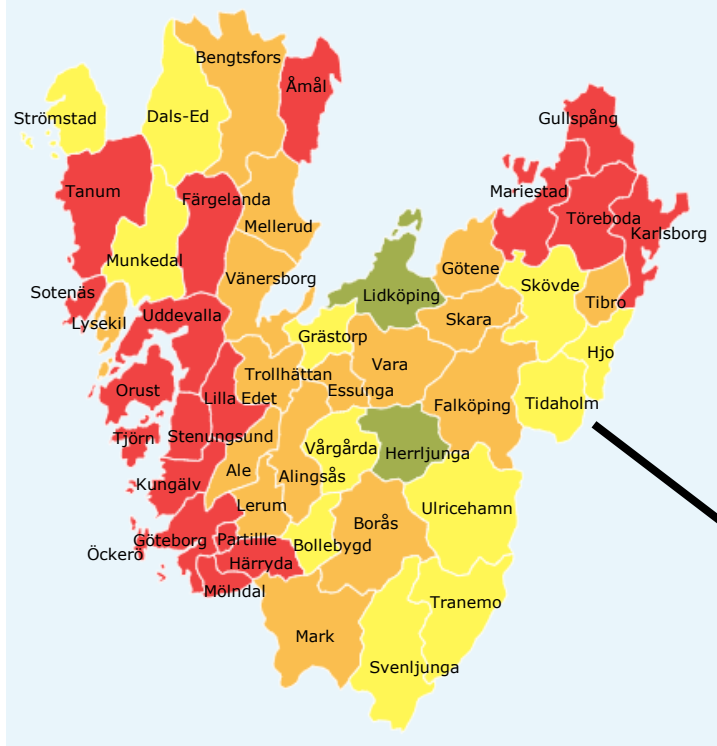
- Alla antibiotikarecept som förskrivits till invånare skrivna i VGR
- Oberoende av var läkaren arbetar och inte bara läkare i VGR
- Förskrivningen i olika regioner i landet respektive kommuner i VGR kan jämföras
- Används för att beräkna 250-målet för hela regionen
- Strama VG:s statistikutskick 4 ggr/år, varje årstid

- Total-antibiotika varje kvartal, LVI-antibiotika i årsstatistiken

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) Recept/1000 invånare, Rullande 12-månadersperiod (september - augusti)

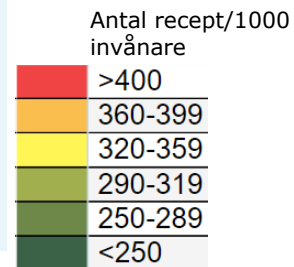
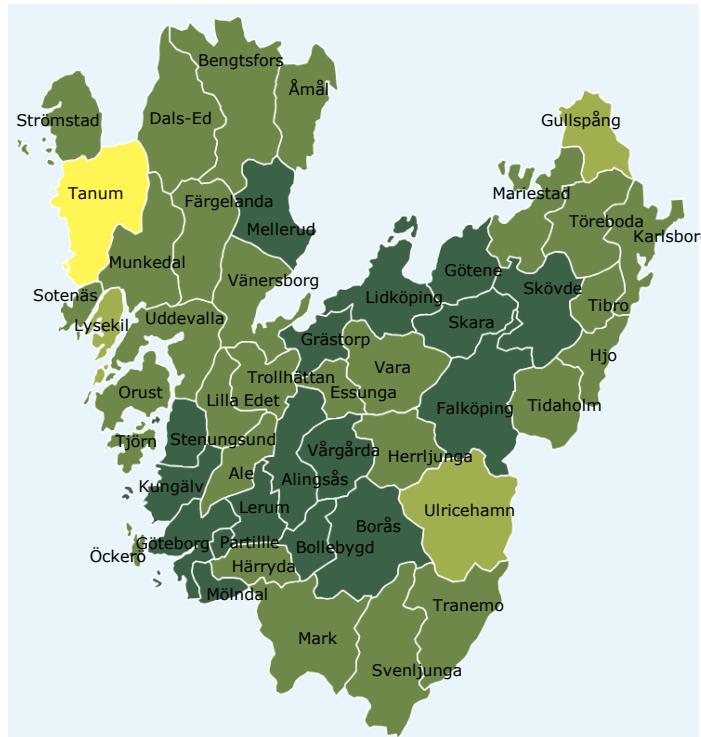
Källa: E-Hälsomyndigheten, Alla utfärdare

Antal antibiotikarecept (J01 exkl. metenamin)
per 1000 invånare de senaste tolv månaderna
t.o.m. **september 2012: 404**
(Spridning: 492 – 315 recept /1000 inv. och år)

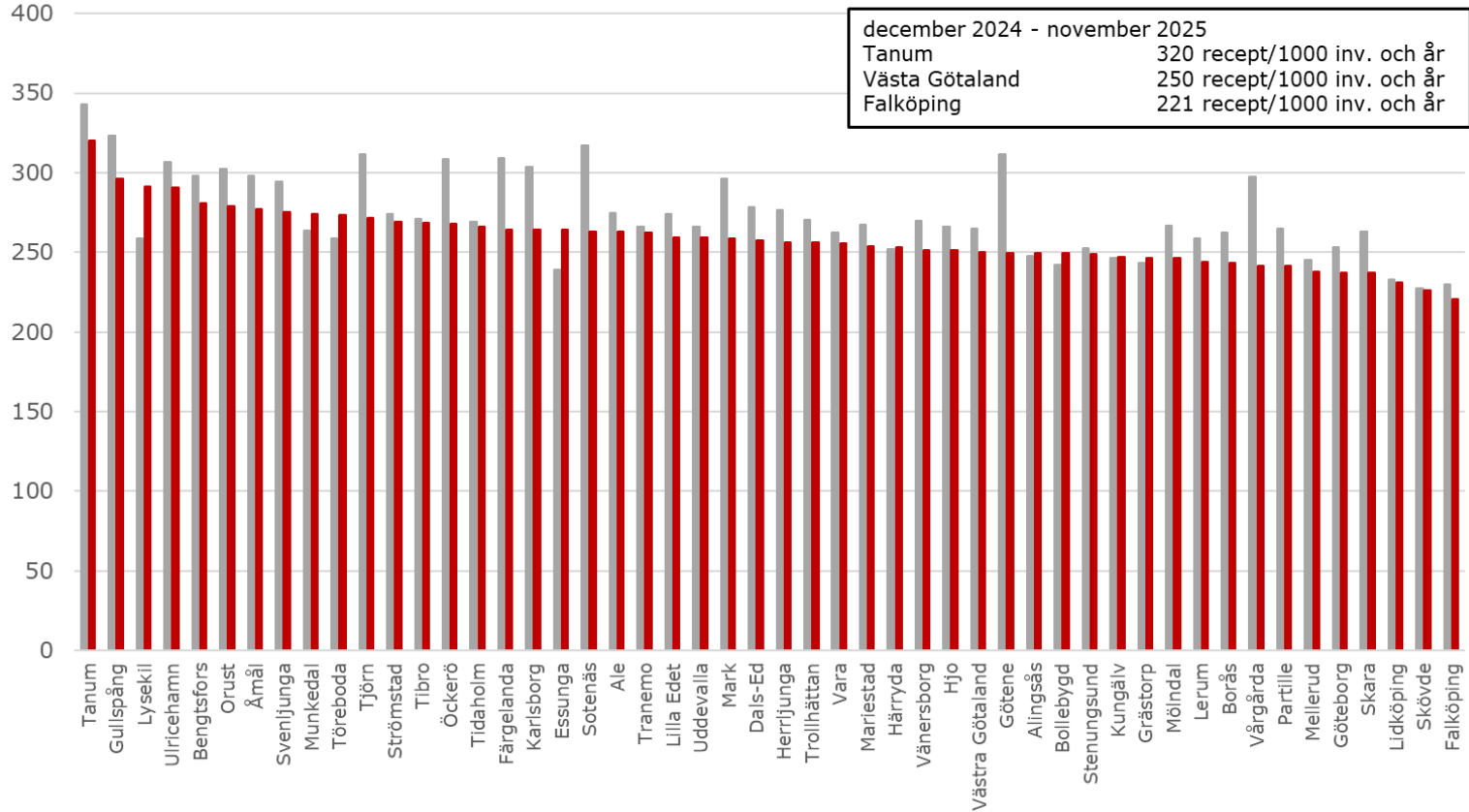
Antal antibiotikarecept (J01 exkl. metenamin)
per 1000 invånare de senaste tolv månaderna
t.o.m. **november 2025: 250**
(Spridning: 320 – 221 recept /1000 inv. och år)

Antibiotikarecept (ATC: J01 exkl. metenamin) per 1000 invånare och år.
Alla kommuner i Västra Götaland för de senaste 12 månaderna

■ december 2023 - november 2024

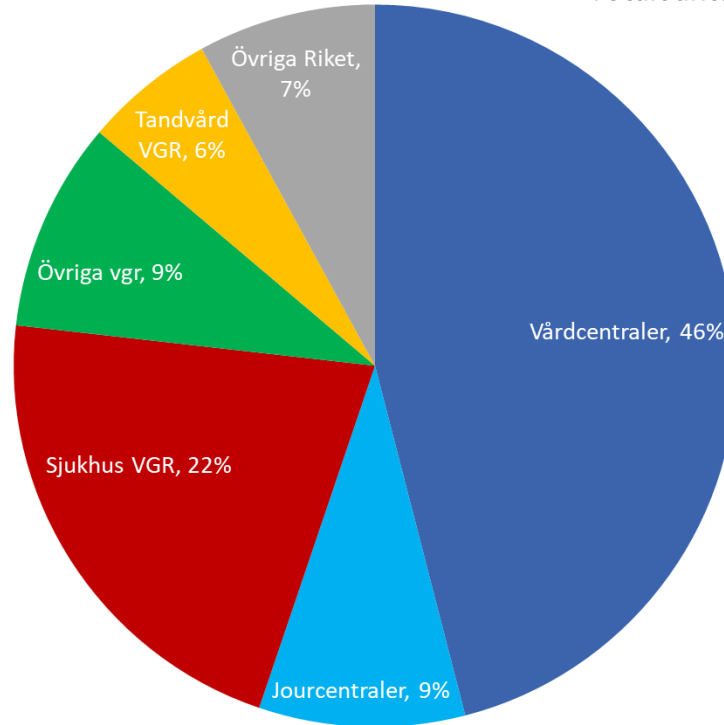
■ december 2024 - november 2025

Vem förskriver antibiotikarecept till personer folkbokförda i Västra Götaland?

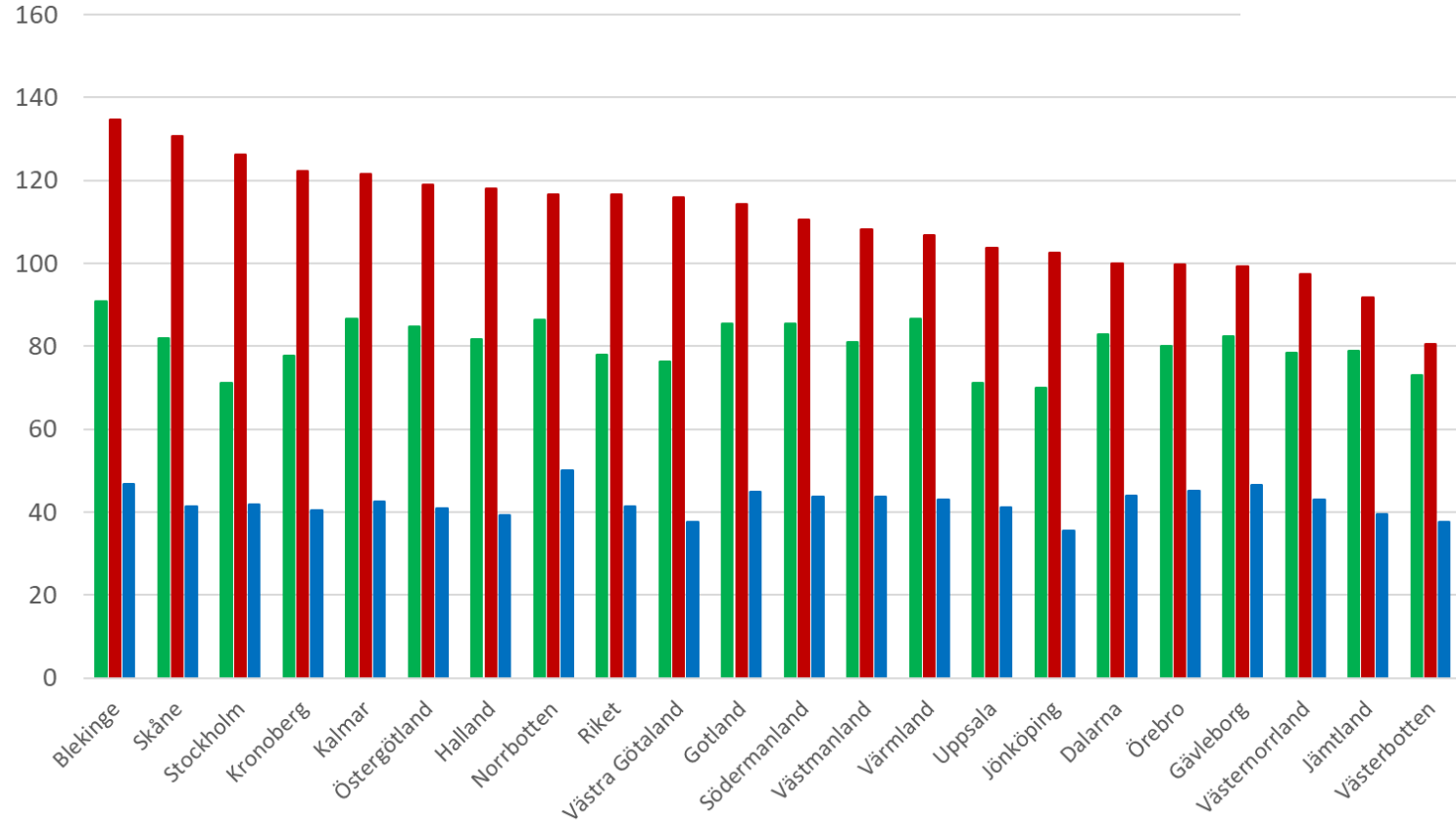
Andel antibiotikarecept (J01 exkl. metenamin) 2025

Totalt antal recept: 439 860

Antibiotikarecept per 1000 invånare och år 2025

■ Urinvägsantibiotika ■ Luftvägsantibiotika ■ Hud- och mjukdelsantibiotika

Antibiotikastatistik – VC

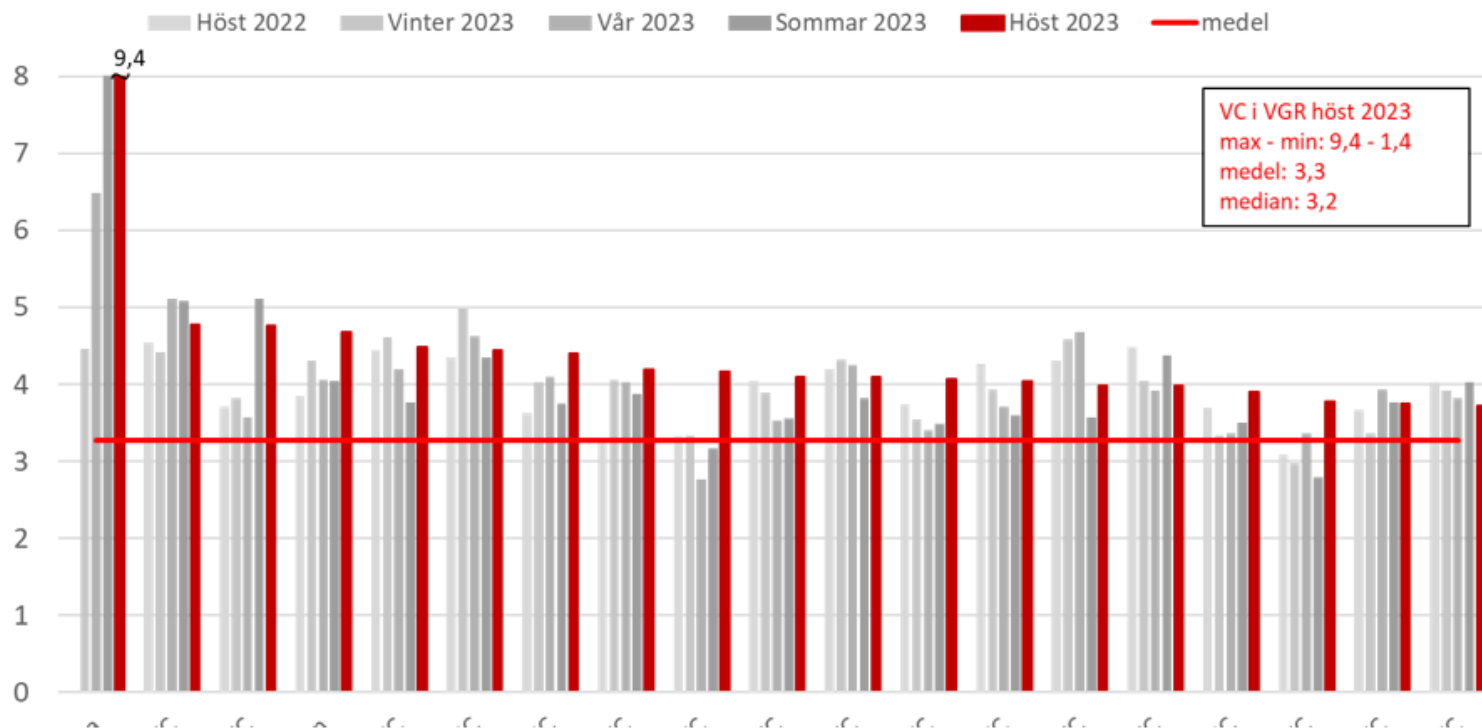
Vårdcentralens totala antibiotikaföreskrivning (skickas varje årstidskvartal)

- Arbetsplatskod
- Uthämtade recept/100 listade patienter

Unik fil för din VC (skickas 2 ggr/år: mars och augusti)

- Antibiotikaprofil
- Tre benchmarkbilder (bronkit, rinosinuit, paronyki)
- PVQ-mätare (10 utvalda indikatorer från Primärvårdskvalitet)

Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Södra Älvsborg" (Vårdcentraler med högst antal recept/100 listade)

PVQ-mätare för din vårdcentral som visar utfall för utvalda indikatorer i Primärvårdskvalitet

Rinosinuit

Inf10: Andel sinuit med antibiotika

41% (4898/11974)

Inf11: Andel PcV av antibiotikabehandlad sinuit

76% (3725/4898)

Bronkit och Pneumoni

Inf24: Andel akut bronkit med antibiotika (exkl KOL)

12% (3214/27548)

Inf21: Andel PcV av antibiotikabehandlad pneumoni (exkl KOL)

51% (8143/16098)

Cystit

Inf31: Andel kinoloner vid akut cystit (män)

20% (1712/8447)

Inf29: Andel kinoloner vid akut cystit (kvinnor)

3% (1326/38113)

Hud- och mjukdelar

Inf47: Andel PcV av antibiotikabehandlad erysipelas

66% (2455/3733)

Inf51: Andel paronyki och nageltrång med antibiotika

9% (1804/20016)

Strep-A vid tonsillit

Inf17Neg: Andel antibiotikabehandlad tonsillit med neg Strep A

14% (1331/9675)

Inf16: Andel pos Strep A-test av alla tagna Strep A-test

26% (6182/23743)

Vid tolkning av indikatorer för Strep-A

Gör en rimlighetsbedömning av nämnaren i Inf16.

Fångar systemet alla tagna Strep A hos er? Om inte, kan Strep A-indikatorerna inte värderas. Tar ni Strep A på rätt indikation? En låg andel positiva Strep A talar emot det.

■ Målvärde ej definierat

■ Målvärde ej uppnått

■ Målvärde uppnått

För detaljerad information om indikatorernas definition se specifikationen för indikatorn i Primärvårdskvalitet i Medrave

Period: augusti 2024 tom juli 2025

Alla VC i VGR

Förskrivningsdata via Primärvårdskvalitet/MedRave

Instruktioner och manualer

Här finns instruktioner och manualer för hur du fyller i självdeklarationen.

Fliken Självdeklaration 2026
www.vgregion.se/strama

Förskrivna recept!

Två instruktioner på vår webbsida:

- **Primärvårdskvalitet 2026 anvisningar**
 - Diagnoskopplade data med måltal
 - Benchmarking mot andra VC, landet i övrigt
 - Inga individuella data
- **Individuell antibiotikastatistik från MedRave inklusive tonsillitmodulen**
 - Ingen benchmarking mot andra VC

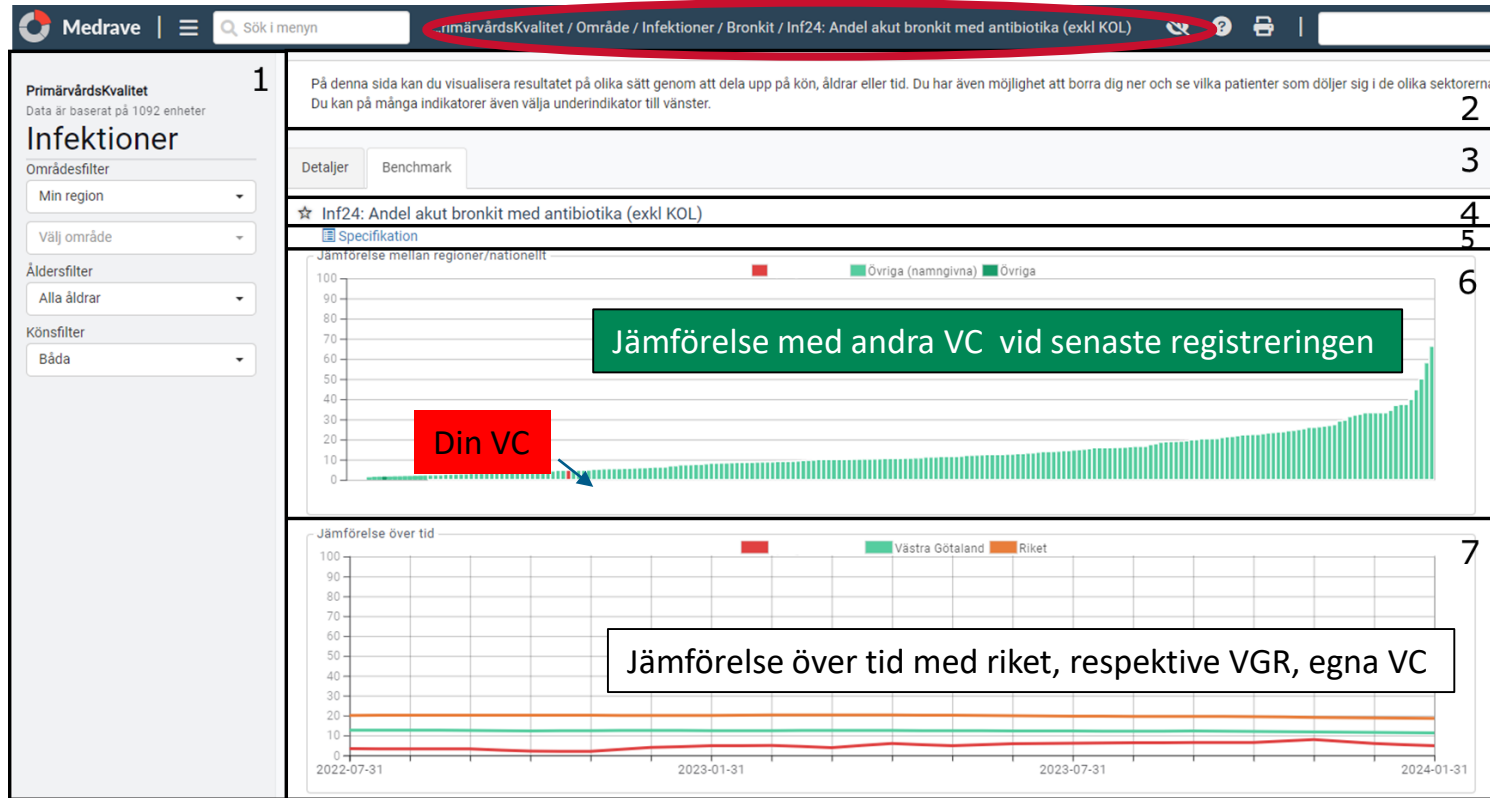

The screenshot shows the MedRave web application interface. The breadcrumb trail is: **Rapporter / Primärvårdskvalitet / Område / Infektioner / Faryngotonsillit / Alla indikatorer**. The navigation menu on the left has the following items:

- Rapporter > Statistiska > Översikt
- Egna patientlistor > Sjukdomar > Område > Kroniska sjukdomar > Bronkit > Fö...
- Inställningar > Lokala > Sammanställningar > Infektioner > Faryngotonsillit > Fö...
- Manual > Multipharma > ...
- Primärvårdskvalitet > ...

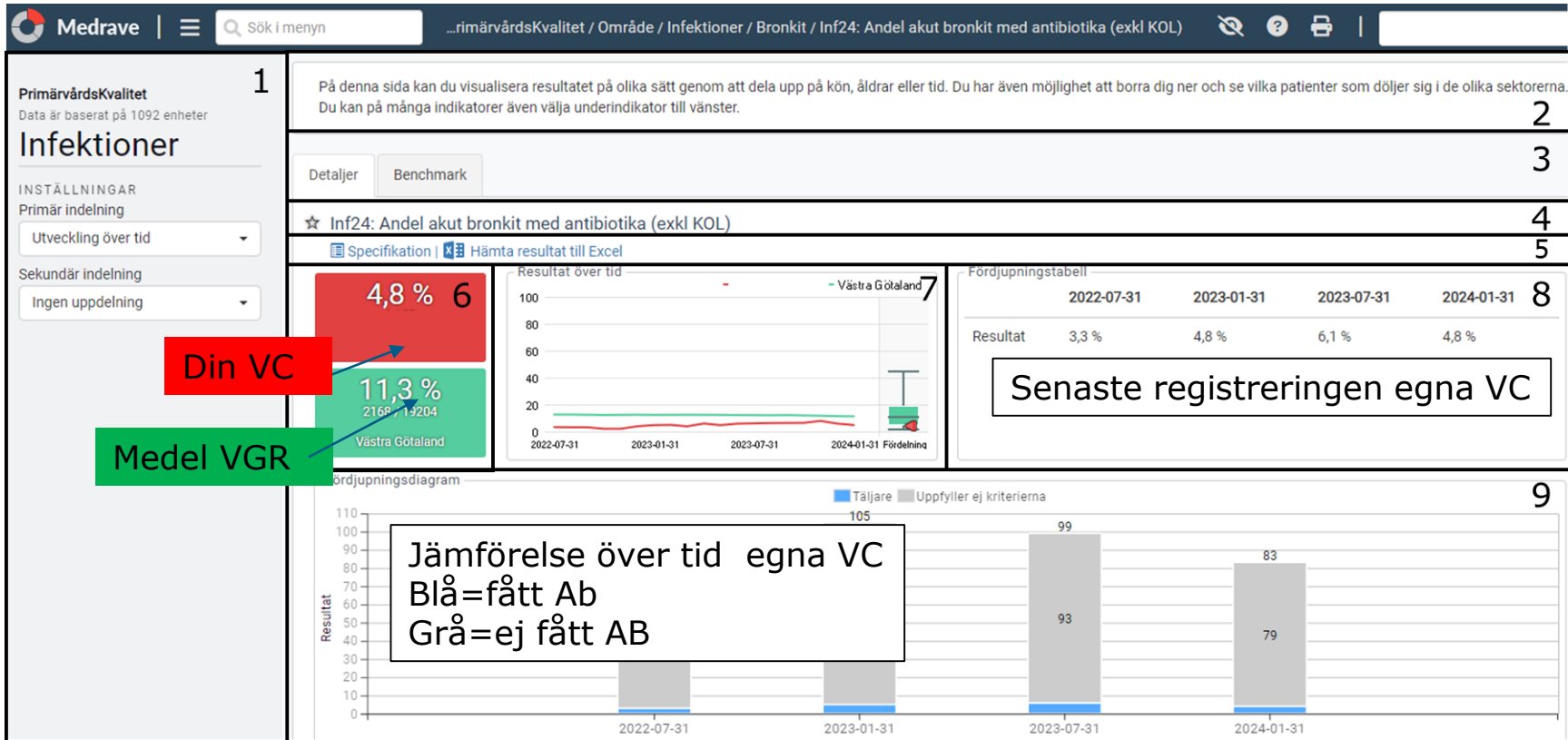
Orange dashed boxes highlight the 'Statistiska' and 'Sjukdomar' options in the 'Rapporter' section, and the 'Primärvårdskvalitet' option in the 'Manual' section.

Indikatorer i Primärvårdskvalitet (MedRave) Benchmark senaste 12 månaderna

Indikatorer i Primärvårdskvalitet (MedRave) Detaljer

senaste 12 månaderna

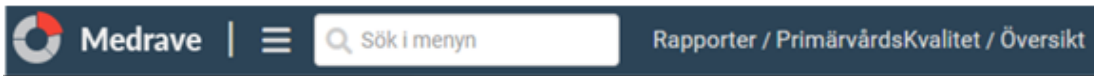
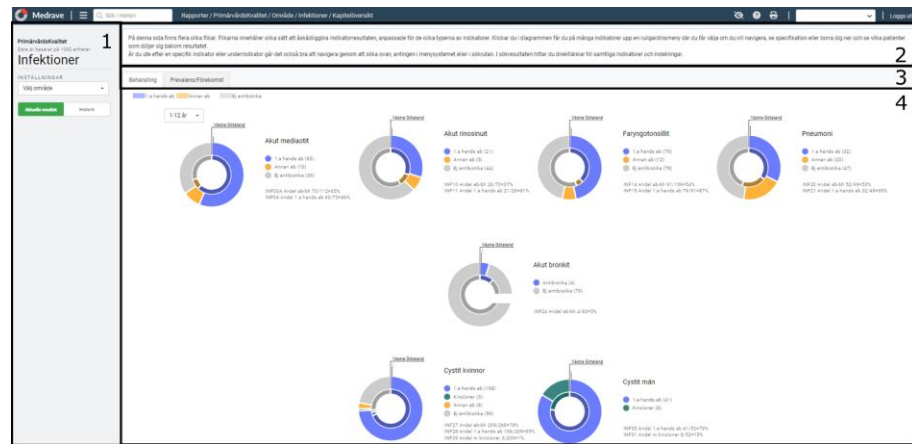
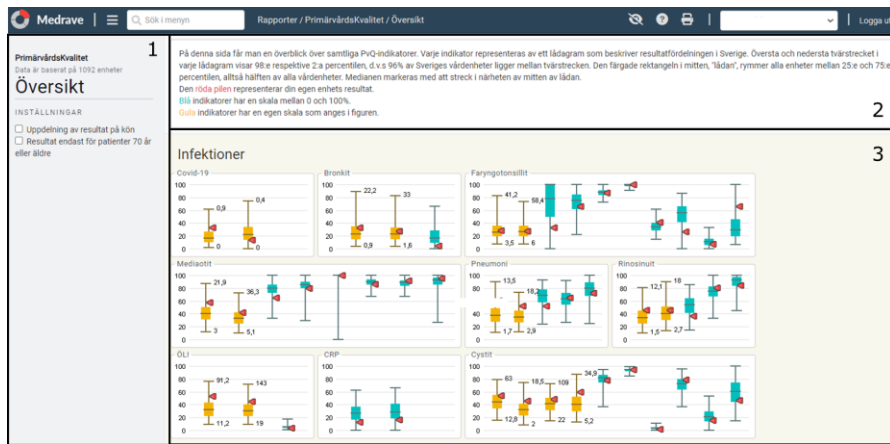

Din VC

Medel VGR

Indikatorer i PrimärvårdsKvalitet (MedRave) översikter senaste 12 månaderna

Två olika översikter för infektionsindikatorer

Förskrivarstatistik från MedRave (ej PrimärvårdsKvalitet)

VÄLKOMMEN TILL MEDRAVE M4

INLOGGAD ANVÄNDARE: D.Björk DATUM FÖR SENASTE PATIENTKONTAKT: 2024-02-16

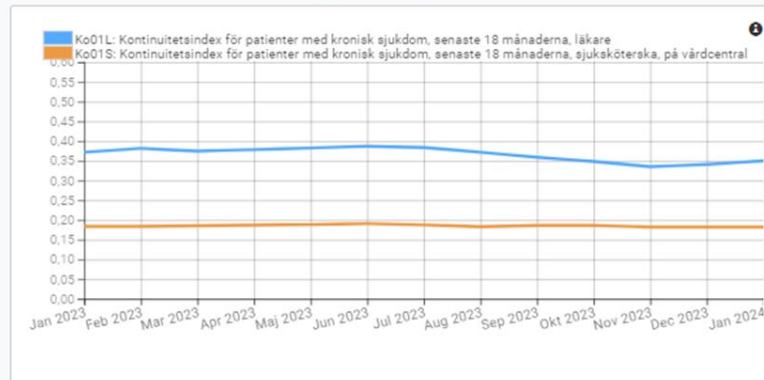
VIDEOGUIDE

Här kan du se en kort introduktionsvideo för Medrave M4, i klippet går vi igenom några grundläggande rapporter och funktioner.

Öppnar meny för att navigera till önskad visningsyta

KONTINUITETSINDIKATORER FRÅN PRIMÄRVÅRDSKVALITET

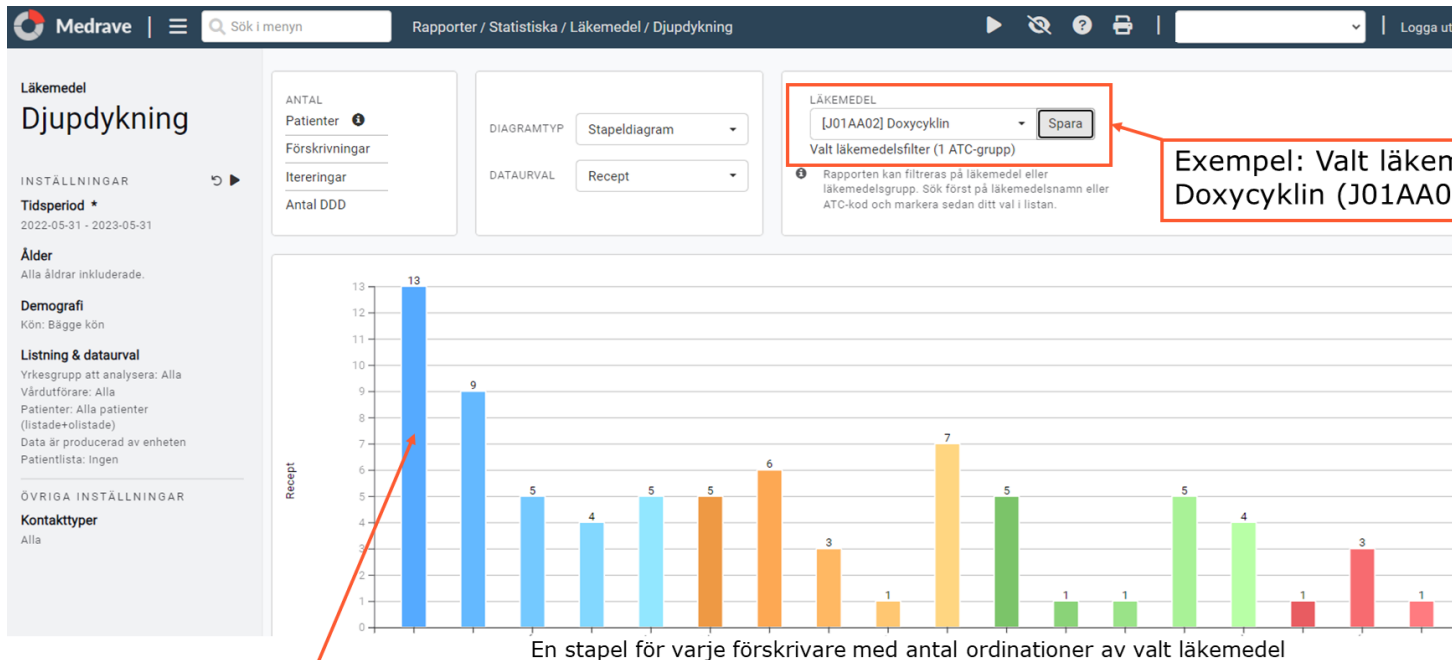
MISSA INTE

SENASTE ÖPPNAT

- PvQ / Översikt
- PvQ / Bronkit / Inf24: Andel akut bronkit med an...
- PvQ / Bronkit / Alla indikatorer
- Tonsillit / Strep-A
- Tonsillit / Översikt
- Diagnoser / Djupdykning
- Läkemedel / Djupdykning
- PvQ / Cystit / Inf29: Andel kinoloner vid akut cys...

Antal patienter behandlade med ett visst läkemedel vid din VC MedRave, (ej Pvk) utifrån vald tidsperiod

Läkemedel / Djupdykning

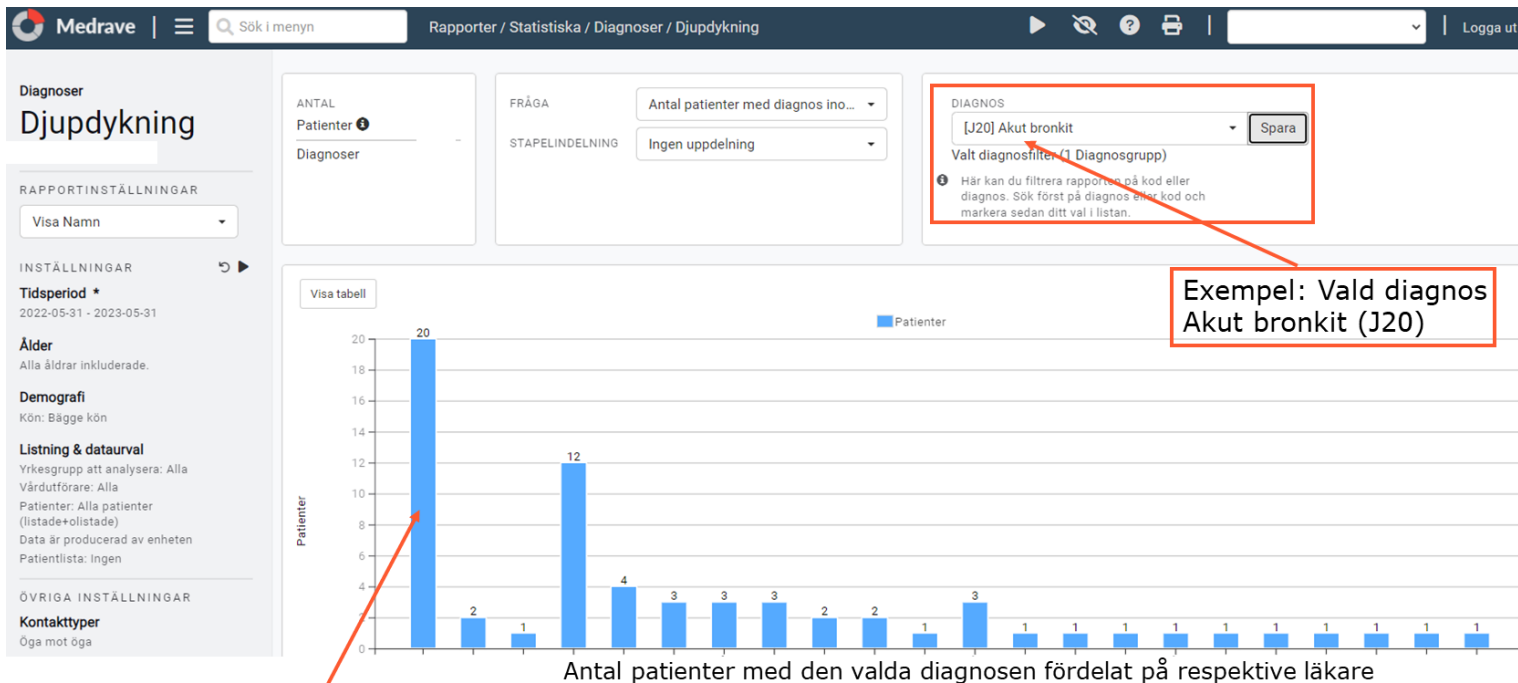

Exempel: Valt läkemedel Doxycylin (J01AA02)

Klicka på stapeln för att få upp en patientlista

Antal patienter med viss diagnos vid din VC MedRave, (ej Pvk) utifrån vald tidsperiod

Diagnoser / Djupdykning

Exempel: Vald diagnos Akut bronkit (J20)

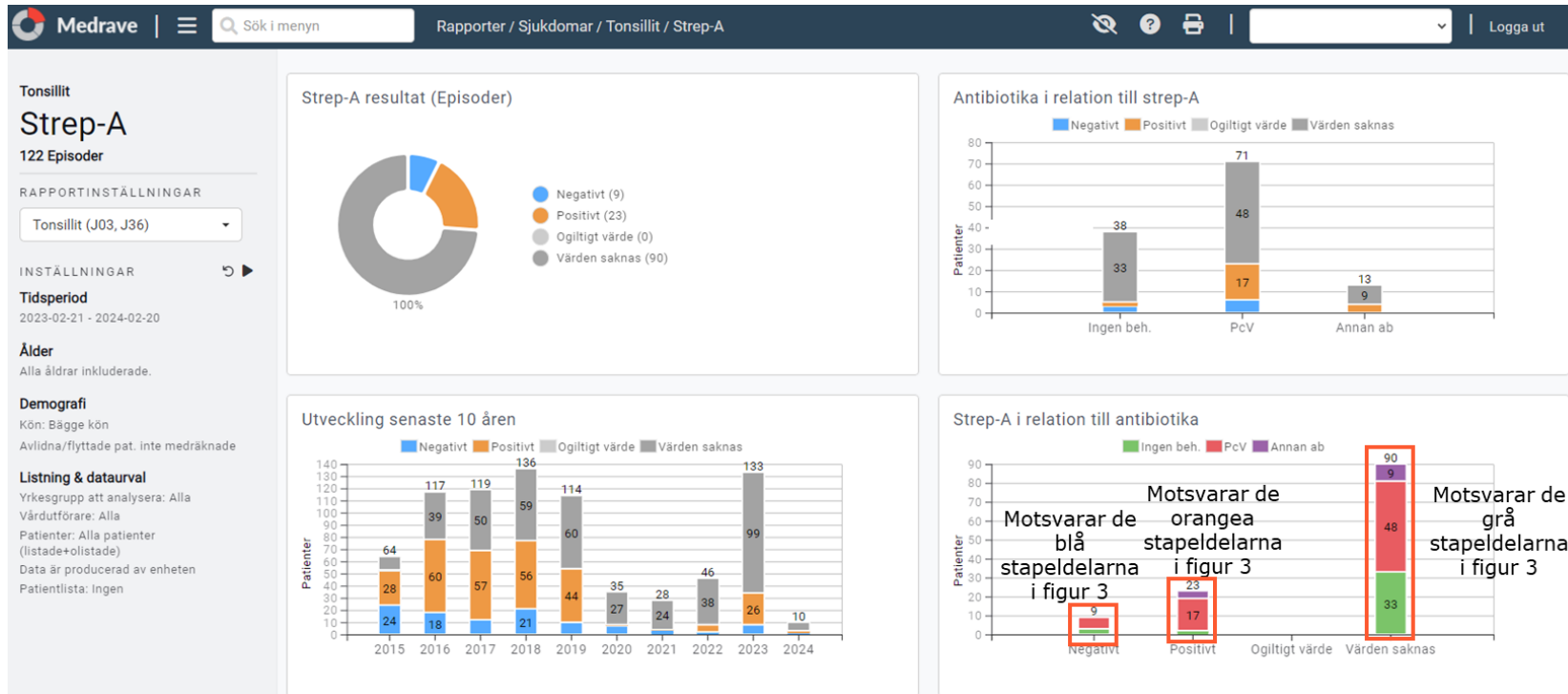
Klicka på stapeln för att få upp en patientlista

Patienter med diagnos tonsillit

Strep-A resultat i relation till AB-behandling vid din VC

MedRave, (ej PvK) utifrån vald tidsperiod

Sjukdomar / Strep-A

Koppling mellan ordinerat läkemedel och registrerad diagnoskod vid din VC

MedRave, (ej PvK) utifrån vald tidsperiod

Läkemedel / Läkemedel-Diagnoser

Medrave | Sök i menyn | Rapporter / Statistiska / Läkemedel / Läkemedel - diagnoser

Läkemedel
Läkemedel - diagnoser
3699 Patienter

INSTÄLLNINGAR
Tidsperiod *
2020-04-12 - 2021-04-11

Ålder
Alla åldrar inkluderade.

Demografi
Kön: Bägge könen

Listning & dataurval
Yrkesgrupp att analysera: Alla
Värdutförare: Alla
Patienter: Alla patienter
(listade+olistade)
Data är producerad av enheten

A Matsmältningsorgan och ämnesomsättning	(258 Läkemedel, 158 Patienter, 417 Diagnoser)
B Blod och blodbildande organ	(140 Läkemedel, 105 Patienter, 246 Diagnoser)
C Hjärta och kretslopp	(425 Läkemedel, 208 Patienter, 569 Diagnoser)
D Hudpreparat	(149 Läkemedel, 100 Patienter, 188 Diagnoser)
G Urin- och könsorgan samt könshormoner	(32 Läkemedel, 24 Patienter, 62 Diagnoser)
H Systemiska hormonpreparat, exkl. könshormoner och insulin	(43 Läkemedel, 38 Patienter, 83 Diagnoser)
J Antiinfektiva medel för systemiskt bruk	(209 Läkemedel, 156 Patienter, 252 Diagnoser)
J01 Antibakteriella medel för systemiskt bruk	(203 Läkemedel, 150 Patienter, 245 Diagnoser)
J01A Tetracykliner	(22 Förskrivningar , 19 Patienter, 20 Diagnoser)
J01B Amfenikoler	(0 Förskrivningar , 0 Patienter, 0 Diagnoser)
J01C Antibakteriella betalaktamer, penicilliner	(113 Förskrivningar , 90 Patienter, 127 Diagnoser)
J01CA Penicilliner med utvidgat spektrum	(39 Förskrivningar , 33 Patienter, 43 Diagnoser)
J01CE Betalaktamaskänsliga penicilliner	(52 Förskrivningar , 46 Patienter, 56 Diagnoser)
J01CF Betalaktamasresistenta penicilliner	(21 Förskrivningar , 13 Patienter, 27 Diagnoser)
J01CG Betalaktamashämmare	(0 Förskrivningar , 0 Patienter, 0 Diagnoser)
J01CR Kombinationer av penicilliner, inkl kombinationer med betalaktamashämmare	(1 Förskrivningar , 1 Patienter, 1 Diagnoser)
J01D Övriga antibakteriella betalaktamer	(10 Förskrivningar , 10 Patienter, 9 Diagnoser)
J01E Sulfonamider och trimetoprim	(24 Förskrivningar , 21 Patienter, 31 Diagnoser)
J01F Makrolider, linkosamider och	(9 Förskrivningar , 9 Patienter, 14 Diagnoser)

ATC-grupp: J01CE Betalaktamaskänsliga penicilliner (41 patienter med förskrivning av totalt 46 patienter, 56 diagnoser)

Nr	Koder	Diagnoser	Antal	Individer
1	J03	Tonsillit	16	15
2	J18P	Pneumoni	8	7
3	J22P	Akut bronkit	5	5
4	J06P	ÖLI	5	5
5	H669P	Otitis media UNS	3	2
6	L08P	Hudinfektion	2	2
7	L309P	Eksem	2	2
8	R05	Hosta	2	2
9	R53			
10	T784			
11	N30P			
12	J42P	Kronisk bronkit	1	1
13	J44	KOL	1	1
14	L04	Lymfadenit	1	1
15	I10	Hypertoni	1	1

Klicka för att få fram patientlista

Koppling mellan registrerad diagnos och ordinerat läkemedel vid din VC

MedRave, (ej Pvk) utifrån vald tidsperiod

Diagnoser / Diagnoser-Läkemedel

Medrave | Sök i meny | Rapporter / Statistiska / Diagnoser / Diagnoser - Läkemedel

Diagnoser

Diagnoser -

Läkemedel

585 Patienter

INSTÄLLNINGAR

Tidsperiod 2020-04-12 - 2021-04-11

Ålder Alla åldrar inkluderade.

Demografi Kön: Bägge kön

Listning & dataurl Yrkesgrupp att analysera: Alla Vårdutförare: Alla Patienter: Alla patienter (listade+ollistade) Data är producerad av enheten

ÖVRIGA INSTÄLLNINGAR

Kontaktyper Öga mot öga

➤ F00-F99 Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (55 st med förskrivning av 64 Patienter, 180 Recept)

➤ G00-G99 Sjukdomar i nervsystemet (17 st med förskrivning av 32 Patienter, 65 Recept)

➤ H00-H59 Sjukdomar i ögat och närliggande organ (24 st med förskrivning av 33 Patienter, 72 Recept)

➤ H60-H95 Sjukdomar i örat och mastoidutskottet (21 st med förskrivning av 49 Patienter, 34 Recept)

➤ I00-I99 Cirkulationsorganens sjukdomar (157 st med förskrivning av 203 Patienter, 612 Recept)

- J00-J99 Andningsorganens sjukdomar (81 st med förskrivning av 106 Patienter, 228 Recept)

- J00-J06 Akuta infektioner i övre luftvägarna (27 st med förskrivning av 40 Patienter, 32 Recept)

➤ J00 Akut nasofaryngit (förkylning) (0 Patienter, 0 Förskrivningar)

➤ J01 Akut sinusit (bihåleinflammation) (4 Patienter, 2 Förskrivningar)

➤ J02 Akut faryngit (halskatarr) (5 Patienter, 2 Förskrivningar)

- J03 Akut tonsillit (tonsillinflammation) (16 Patienter, 17 Förskrivningar)

J030 Streptokocktonsillit (0 Patienter, 0 Förskrivningar)

J038 Akut tonsillit orsakad av andra specificerade organismer (0 Patienter, 0 Förskrivningar)

J039 Akut tonsillit, ospecificerad (0 Patienter, 0 Förskrivningar)

➤ J04 Akut laryngit (inflammation i struphuvudet) och trakeit (inflammation i luftstrupen) (0 Patienter, 0 Förskrivningar)

➤ J05 Akut obstruktiv laryngit (pseudokrupp) och epiglottit (inflammation i struplocket) (1 Patienter, 0 Förskrivningar)

➤ J06 Akut övre luftvägsinfektion med multipel och icke specificerad lokalisering (15 Patienter, 11 Förskrivningar)

➤ J09-J18 Influensa och lunginflammation (9 st med förskrivning av 13 Patienter, 24 Recept)

➤ J20-J22 Andra akuta infektioner i nedre (15 st med förskrivning av 16 Patienter, 36 Recept)

Visning per: Substans Produkt

Diagnosgrupp: J03 - 15 patienter med förskrivning av totalt 16 Patienter 17 Förskrivningar

Spara som Excel

Nr	Läkemedel	Antal	Iter	Individer	ATC
1	Fenoximetylpenicillin (penicillin v)	11	11	11	J01CE02
2	Paracetamol	2	4	2	N02BE01
3	Ketoprofen	1	1	1	M02AA10
4	Ampicillin	1	1	1	J01CA01
5	Cefadroxil	1	1	1	J01DB05
6	Erytromycin	1	1	1	J01FA01

Klicka för att få fram patientlista

Riktlinjer

- [Beslutsstöd övervikt och obesitas](#) ▾
- [Försäkringsmedicin](#) ▾
- [Levnadsvanor](#) ▾
- [Läkemedel](#) ▾
- [Medicinska riktlinjer och rutiner](#) ▾
- [Medicintekniska produkter](#) ▾
- [Smittskydd Västra Götaland](#) ▾
- Strama Västra Götaland** ▾
- [För primärvård](#)
- [För sjukhusvård](#)
- [Informationsmaterial](#)
- [Självdeklaration 2026](#)
- [Statistik](#)
- [Utbildning](#) ▴
- [Omvärldsbevakning](#)
- [Kontakt](#)
- [Bristsituationer](#)
- [Strålsäkerhet](#)
- [Vaccinationer](#)
- [Vård av personer från Ukraina](#) ▾
- [Vårdhandboken](#)
- [Vårdhygien i Västra Götaland](#) ▾

Strama Västra Götaland

Strama Västra Götaland är en del i det nationella Stramanätverket. Vi verkar för möjligheten till effektiv antibiotikaanvändning vid bakteriella infektioner hos människor och djur. På denna sida finns nyheter, utbildningar, informationsmaterial, statistik, kunskapsunderlag och kontaktppgifter till Strama Västra Götaland.

Antibiotikastatistik

245 uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare i Västra Götaland under de senaste 12 månaderna till och med januari 2026.

Strama-app

I Strama-appen finns behandlingsrekommendationer för antibiotika. Appen finns att ladda ner i mobilen och som webbsida. Läs mer här.

Nytt på forskningsfronten**FRÅN STRAMA VÄSTRA GÖTALAND**

November 2025

Två nya studier undersöker säkerheten vid empirisk behandling med smalspektrum-antibiotika i primärvård:

Cronberg et al. [Penicillin V as first-line treatment of pneumonia in primary care: a registry-based study](#). Clin Microbiol Infect, aug 2025.

Denna registerstudie har jämfört patienter som behandlats för pneumoni med amoxicillin och penicillin V i svensk primärvård. Risken för sjukhusinläggning eller död var låg (3,3%). Studien fann ingen skillnad avseende penicillin V och amoxicillin avseende detta utfall, men byte av antibiotikapreparat var lite vanligare hos patienter som initialt fick behandling med penicillin V.

Snaebjörnsson Arnljots et al. [Narrow-spectrum antibiotics to male patients with acute cystitis - a retrospective longitudinal study](#). Infectious Diseases, okt 2025.

Studien jämför 38 864 män i Västra Götaland som behandlats med pivmecillinam, nitrofurantoin eller ciprofloxacin vid okomplicerad urinvägsinfektion utan feber. De fann ingen skillnad i risk för sepsis. Dock fanns en lite högre risk att utveckla febril urinvägsinfektion inom 30 dagar hos män som behandlats med smalspektrumpreparaten. Risken var dock låg i förhållande till andra risker associerade med kinolonbehandling och författarna drar slutsatsen att pivmecillinam och nitrofurantoin är säkra preparat för män med akut cystit.

Förebyggande effekt av metenamin (Hiprex) vid recidiverande UVI har undersökts i en RCT som inkluderat data från Sverige, Norge, Polen och Nederländerna:

Heltveit-Olsen et al. [Methenamine hippurate as prophylaxis for recurrent urinary tract infections in older women-a triple-blind, randomised, placebo-controlled, phase IV trial \(ImpresU\)](#). Clin Microbiol Infect. Nov 2025.

Studien fann att metenamin hade 25% förebyggande effekt mot recidiverande urinvägsinfektion hos äldre kvinnor jämfört med placebo. Effekten motsvarar den som ses vid profylaktisk användning av antibiotika i detta syfte. Dock innebär avslut av metenaminbehandling efter 6 månader *ökad* risk för urinvägsinfektion i efterföljandet – viktigt att känna till vid insättning eller avslut av denna behandling.

Strama-introduktionskuvert

- Strama-information allmänt
- Regnbågshäftet
- Patient-info: När kan antibiotika hjälpa?
- Folkhälsomyndighetens pat-info
- Faryngotonsillit lathund
- Musmattan

Beställs via mail till
Adress och Distribution:
adress.distributionscentrum@vgregion.se

Välkommen till vår vårdcentral/jourcentral!

Här på vårdcentralen/jourcentralen är vi angelägna om att antibiotika används ansvarsfullt till vår befolkning. Därför förmedlar vi nedanstående information från Strama Västra Götaland:

Hej!

Kul att du läser detta brev och tittar i vårt material!
Du är säkert väl medveten om vilket stort hot den tilltagande antibiotikaresistensen utgör mot vår framtida hälsa och hur viktigt det är med ansvarsfull användning av antibiotika. Vi har idag större kunskaper än tidigare om när antibiotika gör nytta respektive när det **inte** gör det.

Bilaget material är tänkt att vara till hjälp i den ofta stressade arbetssituationen med många patienter med akuta infektioner på en vårdcentral/jourcentral. Hoppas att du finner det användbart! Det tar ofta kortare tid än man tror att förklara för patienten, särskilt med hjälp av bra skrivlig information.
Kom ihåg att **många** patienter söker sjukvård för att få en försäkran om att det är lugnt att avvakta!

Vad du hittar i Strama-kuvertet:

	Regnbågshäftet Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård. Här finns i stort sett allt du behöver veta! Tonsillitrekommendationerna har vi sammanfattat på ett A5-kort allt A4. Regnbågshäftet finns även i digital form, se länk på vår webbsida vgregion.se/strama
	Patientinformation från Folkhälsomyndigheten om halsont, förkylning, bihållor, luftvägssjukdomar, svinkoppor och öroninflammation. Finns även på arabiska, engelska, finska, somatiska, sorani och spanska. Länk finns på vår webbsida vgregion.se/strama

 VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

 Strama
Samverkan mot antibiotikaresistens

Patientinformation från Folkhälsomyndigheten och Strama

Hosta på grund av akut bronkit

INFORMATION
VID VÅRDÖSÖK

Här kan du läsa om vad du kan göra själv och vad du bör tänka på om du har hosta och har fått diagnosen akut bronkit.

Vad är akut bronkit?

Akut bronkit kan liknas vid en förkylning i luftvägarna. Slimhinorna i luftvägarna som går från halsen till lungorna svullnar och blir irriterade. Hosta är det vanligaste symptomet. Du kan hosta upp slem, och få ont i bröstet när du hostar. Du kan även ha feber, halsont och snuva, framför allt de första dagarna.

Akut bronkit orsakas av virus eller bakterier. Det kan kännas besvärligt men brukar läka av sig självt. Ibland tar det flera veckor innan hostan helt har försvunnit.

Akut bronkit kallas även för luftvägskatarr.

Vad kan du göra själv?

- Vid hosta kan det underlätta med varm dryck som även hjälper till att lösa upp slem.
- Att sova med huvudet högt med en extra kudde kan kännas bättre.
- Receptfria läkemedel med paracetamol eller ibuprofen kan lindra feber och bröstsmärtor.

Hostmediciner har oftast begränsad effekt. Hostan kan vara besvärlig, men den är kroppens

sätt att skydda lungorna genom att få bort slem. Ellersom hostan är en del av kroppens försvar, kan den finnas kvar en tid även efter att du har blivit frisk från infektionen. Om du mår bra utöver hostan behöver du inte oroa dig, framför allt inte om du blir bättre.

Rökning förvärrar symptomen och ökar risken att du drabbas igen.

På apotek kan du fråga mer om hur du själv kan lindra symptomen. Du kan även få sjukvårdsrådgivning via 1177.

Vad bör du vara uppmärksam på?

Kontakta sjukvården igen om du

- får värre symptom
- börjar hosta blod
- får hög feber
- får snabb andning.

Du bör också kontakta sjukvården om hostan inte gått över på sex veckor från det att du blev sjuk. Detsamma gäller om du flera gånger om året får långvarig hosta.

VÄND ... >

Patientinformation i mötet med vårdpersonal

[Patientinformation om bihåleinflammation](#)

Informationsbladet om bihåleinflammation kan användas som stöd i mötet mellan patient och läkare eller mellan patient och sjuksköterska i samband med ett besök på vårdcentral.

[Patientinformation om förkylning](#)

Informationsbladet om förkylning kan användas som stöd i mötet mellan patient och läkare eller mellan patient och sjuksköterska i samband med ett besök på vårdcentral.

[Patientinformation om halsfluss](#)

Informationsbladet om halsfluss kan användas som stöd i mötet mellan patient och läkare eller mellan patient och sjuksköterska i samband med ett besök på vårdcentral.

[Patientinformation om hosta på grund av akut bronkit](#)

Informationsbladet om hosta på grund av akut bronkit kan användas som stöd i mötet mellan patient och läkare eller mellan patient och sjuksköterska i samband med ett besök på vårdcentral.

[Patientinformation om svinkoppor hos barn](#)

Informationsbladet om svinkoppor hos barn kan användas som stöd i mötet mellan patient och läkare eller mellan patient och sjuksköterska i samband med ett besök på vårdcentral.

[Patientinformation om öroninflammation hos barn](#)

Informationsbladet om öroninflammation hos barn kan användas som stöd i mötet mellan patient och läkare eller mellan patient och sjuksköterska i samband med ett besök på vårdcentral.

Översättningar
hittills:
Engelska
Arabiska
Ukrainska
Fler kommer

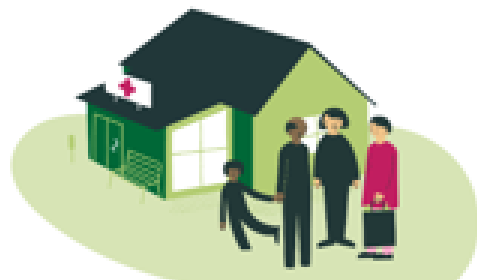
Nationella Strama

strama.se

The screenshot shows the Strama website homepage. At the top, there is a navigation bar with the Strama logo and tagline 'Samverkan mot antibiotikaresistens', followed by menu items: 'Om Strama', 'Lokala Stramagrupper', 'För allmänheten', 'ENG', a search icon labeled 'Sök', and a 'Meny' button. The main heading is 'Välkommen till Strama', with a subtext: 'Strama - Samverkan mot antibiotikaresistens. Patientens rätt till bästa infektionsbehandling i en sjukvård som motverkar antibiotikaresistens'. Below this is a red button with the text 'Läs mer om Strama →'. The page is divided into two main sections: 'Hitta direkt' and 'Nyheter'. Under 'Hitta direkt', there are two cards. The first card, titled 'App Strama Nationell', features an image of a hand holding a smartphone displaying the app interface. The text describes the app as containing treatment recommendations for infections in adults and children, with a red button 'Till App Strama Nationell →'. The second card, titled 'Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård', features an image of a colorful brochure. The text states that the 'Regnbågsbroschyren' contains summaries of treatment recommendations for common infections in primary care, with a red button 'Till Regnbågsbroschyren →'. The 'Nyheter' section, titled 'Nyheter' with a subtext 'Se alla nyheter →', contains three news items in rounded rectangular boxes. The first item is 'Informationsmaterial | 12 dec 2025' with the headline 'Stramas 10-punktsprogram i praktiken på engelska'. The second item is 'Politik | 17 nov 2025' with the headline 'Sveriges nya strategi mot antibiotikaresistens'. The third item is 'Profylax | 18 sep 2025' with the headline 'Nya nationella riktlinjer för antibiotikaproylax vid urologisk kirurgi'.

Antibiotikasmart vårdcentral kriterier

1. I verksamheten finns ett team bestående av en läkare, sjuksköterska och undersköterska som har ett särskilt ansvar för antibiotika, vårdhygien och smittskydd. +

2. Verksamheten strävar efter en hög följsamhet till gällande behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård. +

3. Verksamheten följer, jämför och reflekterar över sin totala antibiotikaförskrivning under året. +

4. Verksamheten genomför under året återkommande mätningar av följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler samt reflekterar och arbetar med resultatet. +

5. Verksamheten genomför en årlig vårdhygienisk egenkontroll och upprättar en handlingsplan med åtgärder som löpande följs upp och åtgärdas. +

6. Vårdpersonalen deltar årligen i utbildningar om behandling av vanliga infektioner i öppenvården. +

7. Medarbetarna deltar årligen i utbildningar om basala hygienrutiner och klädregler och har diskussioner med utgångspunkt i de egna mätningarna. +

8. Medarbetarna kommunicerar med patienter om antibiotika och infektioner samt stödjer beteendeförändring genom dialog i det patientcentrerade arbetssättet +

Förkylning – finns det något att göra?

Nässprej med koksalt

2 sprejningar i vardera näsborren

Upp till 6 ggr/dag

Vid första symtom eller vid smittorisk

Fortsätt t.o.m. två symtomfria dagar

Little et al. Nasal sprays and behavioural interventions compared with usual care for acute respiratory illness in primary care: a randomised, controlled, open-label, parallel-group trial *The Lancet Respiratory Medicine*, Volume 12, Issue 8, 619 - 632

Nässprej med koksalt

Kortar sjukdomstid med 20%

Minskar frånvaro från arbete med 20-30%

Minskar antalet dagar med kraftiga symtom

Minskar antibiotikaanvändningen 25%

Little et al. Nasal sprays and behavioural interventions compared with usual care for acute respiratory illness in primary care: a randomised, controlled, open-label, parallel-group trial *The Lancet Respiratory Medicine*, Volume 12, Issue 8, 619 - 632

Rinnitas bästa recept

1 dl kranvatten

1 krm salt (kan ökas)

Gör så här:

Koka upp vattnet och lös saltet

Låt svalna

Njut!

Strama-aktiviteter VC 2026

- schemaförslag

A-delen på APT senast i April:

*Strama-quiz och unik fil för VC (aktuell förskrivning),
utvärdering av förra årets fokusområde*

Reflekterande möte läkare i April:

individuella förskrivardata

 Val av fokusområde!

Maj, September:

Internundervisning läkargruppen, patientfall, filmer,
webbinarier

Strama-APT i September: internundervisning hela
personalgruppen och ny unik fil för VC

STRAMAS ÅRSHJUL

Kvartalsrapport (höst)

Årsrapport antibiotikaförskrivning skickas

Dec

Jan

Febr

Självdeklarationen lanseras

Nov

Deadline självdeklarationen

Okt

Mars

Kvartalsrapport (vinter) skickas

Unik fil för din VC skickas ut

Sept

April

Kvartalsrapport (sommar)

Aug

Maj

Stramadag för Primärvården

Unik fil för din VC
skickas ut ***

Juli

Juni

Kvartalsrapport (vår)

*Kvartalsrapport skickas ut efter varje årstidskvartal (4 ggr/år) och visar senaste fem kvartalens totala antibiotikaförskrivning.

Vinter (blå)

Vår (grön)

Sommar (gul)

Höst (brun)

*** Unik fil för din vårdcentrum skickas ut två gånger per år. Den innehåller benchmarkbil

CRP vid övre luftvägsinfektion på VC i VGR

☆ Inf35: Andel infektioner i övre luftvägarna där CRP tagits

[Specifikation](#)

Jämförelse mellan regioner/nationellt

